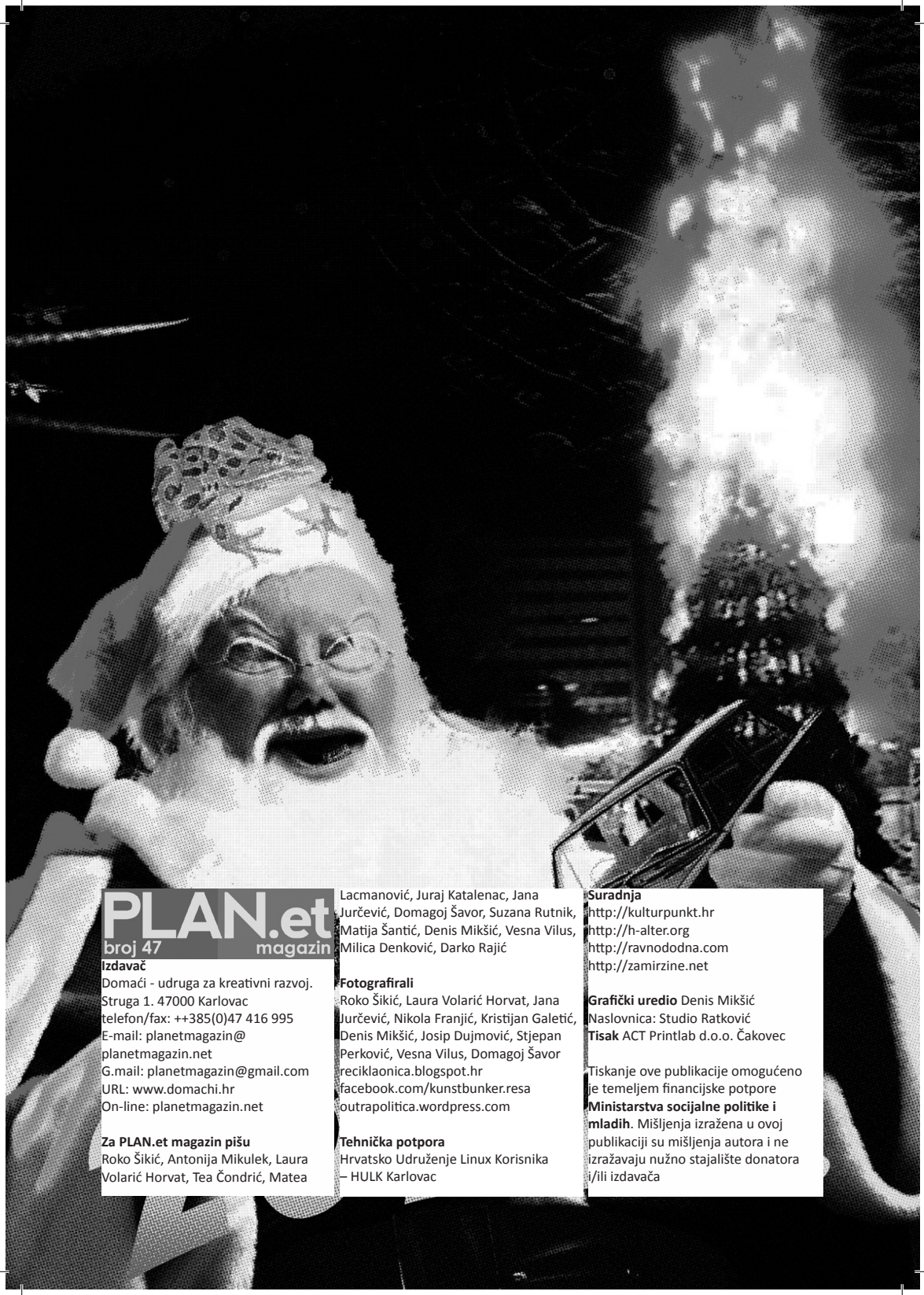
PLAN.et magazin

broj 47

2013 AD

DOOMSDAY EDITION

PLAN.et magazin
broj 47

Izdavač
Domaći - udruga za kreativni razvoj.
Struga 1. 47000 Karlovac
telefon/fax: ++385(0)47 416 995
E-mail: planetmagazin@planetmagazin.net
G.mail: planetmagazin@gmail.com
URL: www.domachi.hr
On-line: planetmagazin.net

Za PLAN.et magazin pišu
Roko Šikić, Antonija Mikulek, Laura Volarić Horvat, Tea Čondrić, Matea Lacmanović, Juraj Katalenac, Jana Jurčević, Domagoj Šavor, Suzana Rutnik, Matija Šantić, Denis Mikšić, Vesna Vilus, Milica Denković, Darko Rajić

Fotografirali
Roko Šikić, Laura Volarić Horvat, Jana Jurčević, Nikola Franjić, Kristijan Galetić, Denis Mikšić, Josip Dujmović, Stjepan Perković, Vesna Vilus, Domagoj Šavor
reciklaonica.blogspot.hr
facebook.com/kunstbunker.resa
outrapolitica.wordpress.com

Tehnička potpora
Hrvatsko Udruženje Linux Korisnika – HULK Karlovac

Suradnja
http://kulturpunkt.hr
http://h-alter.org
http://ravnododna.com
http://zamirzine.net

Grafički uredio Denis Mikšić
Naslovnica: Studio Ratković
Tisak ACT Printlab d.o.o. Čakovec

Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore **Ministarstva socijalne politike i mladih**. Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište donatora i/ili izdavača

PLAN.et magazin 47
godina XII prosinac 2012.

04_skvotiranje: Reciklaonica
06_komentar: Od navijača do hiperpotrošača
09_intervju: Nikola Vukmanić, Kunstbunker Duga Resa
14_intervju: Walden Bello
18_mediji: Weekend Media Festival no.5
19_izleti: Prvo kampiranje Geocaching sekcije
20_intervju: Susan Cadogan
24_intervju: Infernal Tenebra
28_review: Monteparadiso hardcore punk festival #20
34_review: Viva la Pola festival
36_review:Dimensions festival
40_review:Soulfly
42_review: Devin Townsend Project & Fear Factory
44_review: Converge, Touche Amore, A Storm of Light
46_recenzije
50_top ten 2012

Na skvotiranje kao zaposjedanje, tj. reciklažu napuštenih prostora u domove, autonomne društvene centre, aktivističke baze diljem svijeta se već dugo gleda kao na čitavu jednu kulturu koja većinom obuhvaća antikapitalističko i društveno angažirano djelovanje, DIY („Uradi sam“) principe stvaralaštva i organiziranja, uzajamnu pomoć te ako ćemo idealizirati - korake za mijenjanje svijeta. Zagreb, kao i većina metropola, također broji niz skvotova i pokušaja skvotiranja.

piše: Antonija Mikulek

reciKLAONICA skvot službeno postoji od hladnog 11. veljače 2011. i dio je stare industrije Zagrepčanka koja se nalazi ne tako daleko od samog centra grada. Okupirali smo jedan od mnogo napuštenih objekata u kompleksu koji zjape prazni. Ideja je postojala već neko vrijeme kako u teoriji tako i u praksi. Do prije par godina upadali smo u prostore i više ih koristili kao prostore za druženje nego prostore za život i rad dok s vremenom nije došla i potreba za time. Kako smo dan ranije deložirani iz skvotiranog prostora u blizini zagrebačkog Črnomerca krenuli smo u potragu za koju se ubrzo uspostavilo da je bila uspješna. Na početku nas je bilo samo nekolicina što ukazuje na tu tužnu sliku angažiranosti mlađih generacija te zagrebačke skvoterske ''scene'' danas.
Mi smo umjetnici, studenti, ljuti aktivisti, prljavi anarhisti. Kroz kolektiv je tijekom ovih gotovo dvije godine prošlo jako puno ljudi koji su kroz djelovanje i život u navedenom prostoru, obnovili i održavali objekt koji je zaštićen kao spomenik kulture. Sve to gradskoj vlasti očito ne predstavlja

ništa bitno pošto već godinama za nj ne mari. Zgrada je bila u solidnom stanju ako izumemo veliki nered, dosta razbijenih ili nepostojećih prozora, oštećene zidove koji su posljedica počupanih vodovodnih i električnih instalacija, krov koji prokišnjava i slično. Za sanaciju svega morali smo se snaći sami. Osim životnih aktivnosti, u reciKLAONICI su do sada organizirane besplatne radionice i razmjene vještina, dijeljenje hrane, besplatni buvljaci te glazbeni koncerti. Također smo otvorili besplatan dućan **„Uzmi i/ili ostavi“,** infoshop te glazbeni studio i prostor za probe. Sve navedeno dostupno je svakome tko pokazuje interes za izvaninstitucionalno organiziranje i društveno korisno djelovanje. Skoro svakodnevno dolaze nam gosti sa svih strana svijeta i sudjeluju u navedenim aktivnostima te s nama dijele svoja iskustva i saznanja od građevine preko perma-vrtlarstva do pletenja.

Trenutno smo u procesu opiranja destruktivnoj logici neoliberalnog kapitalizma, koji razara ekonomske i društvene odnose unutar zajednice i zbog koje grad ostaje bez ovakvih prostora u kojima narod, a posebice mladi, mogu djelovati slobodno i neopterećeni neimanjem novca. U posljednjih mjesec dana brojimo višestruke pokušaje da nas se deložira no otpor pružamo i dalje te se organiziramo oko nekih daljnih akcija u sklopu samog prostora, a i izvan njega.

Zbog nekorektnih postupaka sa strane djelatnika **Zagrebačkog Holdinga** koji su zaduženi za vođenje ovog napuštenog kompleksa ne pristajemo više na nikakve pregovore ni kompromise.

Kolektiv već neko vrijeme ima usmenu zabranu organiziranja javnih događanja. Zabranu potpomaže zaštitarska firma angažirana od strane Zagrebačkog Holdinga koja ljudima otežava prilazak skvotu, što otežava rad besplatnog dućana i besplatne knjižnice, održavanja besplatnih radionica, glazbenih koncerata kao i aktivnost glazbenog studija, ali sad dajemo sve od sebe da tome stanemo na kraj i uvjereni smo da će

uskoro situacija popraviti te da ćemo nastaviti sa svim planovima koji nikako da dosegnu vrhunac radi svih silnih problema koji su nam se zaredali. Bez obzira na navedene probleme planiramo događanja od kreativnih radionica preko predavanja i projekcija do koncerata. To što se ovakav način života ne uklapa u pojam ''normalnog'' većine ljudi, ne znači da mu je kvaliteta niža. Skepticima je teško vjerovati da imamo sve što je jednom kućanstvu potrebno obzirom da ovdje zajedno živi desetak mladih ljudi. Veliku razliku čini to da smo stvorili sve iz ničega te izgradili to nešto vlastitim rukama uz pomoć prijateljstva i nošeni plemenitim idealima umanjujući vrijednost novca i društvenih statusa.

reciKlaonica je slobodna zona, a za slobodu su potrebne odgovornost i dobre namjere. reciKlaonica je zona gdje se ne toleriraju ni psihično ni fizičko nasilje kao ni kapitalistička divljanja, zona gdje se poziva na aktivno sudjelovanje koje vodi ka pozitivnim promjenama.

više informacija o **reciKlaonici** i aktivnostima koje se tamo provode potražite na http://reciklaonica.blogspot.com

Od navijača do hiperpotrošača

Suradnik *kulturpunkt.hr* **Ante Jerić**, potaknut tekstom autorice **Katarine Lukić** pod naslovom "Subotnja okupacija" objavljenim u **Zarezu**, kao navijač nogometnog prvoligaša osvrnuo se na odnos snaga i vlasništva u klubu za koji navija...

Pretjerana važnost nogometa koju podupiru mediji pruža materijal za opravdanu kritiku. Počinjem pisati zarobljen u tekstu (Katarine Lukić - op.ur.) koji me osuđuje kao pripadnika višeg navijačkog reda – "intelektualne navijačke kaste" – koja akademskim diskursom garnira svoje infantilne fiksacije u želji da postavim pitanje jesu li ljudi uključeni u projekt **Naš Hajduk** na dugom putu političkog opismenjavanja pa danas traže da uđu u Nadzorni odbor svog omiljenog kluba, a "za koje desetljeće tražit će da sudjeluju u odlučivanju i o nečem drugom".

Prije bilo kakve analize korisno je razlučiti najprije estetsku i političku funkciju nogometa. Estetska funkcija zadržava pozornost gledatelja na onome što se događa na terenu; tehničkoj virtuoznosti koja se pokazuje na individualnoj i momčadskoj razini, igri koja se u trenutku mijenja ovisno o najmanjim slučajnostima, stilu kao proizvođaču viška užitka koji se ne može podvesti pod pravila igre. Dvije minute Loachova filma **Tražeći Erica** dovoljne su za shvaćanje bezinteresnog sviđanja koje donosi gledanje napada **Manchester Uniteda**.

Politička funkcija je vezana za sve događaje koji se ne iscrpljuju na nogometnim terenima što podrazumijeva pokušaj razmišljanja o nogometu kao fenomenu popularne kulture. Estetska funkcija je ono zbog čega volim nogomet. Politička funkcija je ono zbog čega pišem ovaj tekst.

Analizirajući Konzumov logotip na Dinamovom dresu pokazuje način djelovanja ideološkog aparata kojim elite (re)produciraju svoje društvene pozicije. Od ulaska u elitni razred europskog nogometa, Dinamo i Jutarnji list nalaze se pod pokroviteljstvom istoga financijskog mogula što za posljedicu ima medijsku metamorfozu **Zdravka Mamića**; rabijatni sportski djelatnik postao je u samo par dana utjelovljenje poslovnog i društvenog uspjeha. Nije ovo prvi slučaj nakon kojeg se ljudima digao želudac od domaćeg nogometa. Zazivanje amaterizacije i pripadajuće hračkanje sadašnjeg stanja u nogometu kojeg obilježava posvemašnja komodifikacija podrazumijevaju postojanje zlatnog doba kada je ovaj sport bio nekonfliktna sfera dječje nevinosti i društvenih vrlina. Problem je samo što zlatno doba nikad nije postojalo. Analize nadahnute frankfurtovcima upozoravaju na homologiju između obilježja kapitalizma i obilježja nogometne igre. Već dječačka igra krpnenom loptom na asfaltnim terenima normalizira permanentnu konkurenciju i usmjerenost na učinak pod svaku cijenu. Cvjetanje kapitalističkog mora u vidu razvlačenja priča o životima nogometaša, sponzorskih oglasa i kladioničarskih podlistaka ne treba nas pretjerano iznenađivati. Reprodukcija kapitalističkih odnosa na svakom koraku u okviru nogometa nije tek kompliciranа izvanjska korupcija jednostavne igre. Radi se prije o simbiotskom, nego o parazitskom odnosu.

Moderni nogomet – kako kaže **Srđan Vrcan** u knjizi **Nogomet, politika, nasilje** – ovjekovječuje zbilju u njenoj kapitalističkoj artikulaciji. Ono što me zanima je artikulacija novih binarnosti u hrvatskom nogometnom polju koje je moguće promatrati u projektu Naš Hajduk.

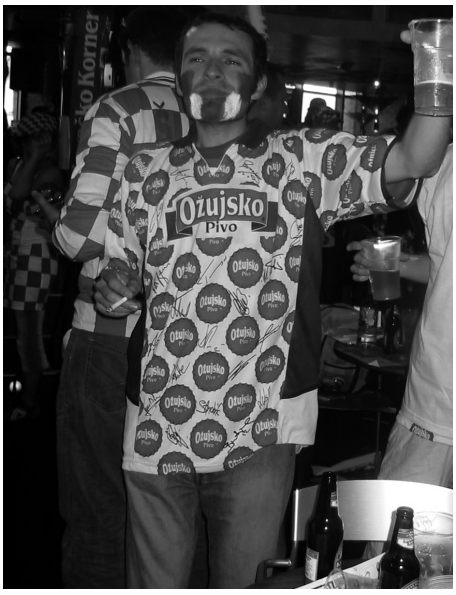
Dugogodišnja dominacija **Dinama** u hrvatskom nogometu, koja s vremenom postaje neupitna, potaknula je promjene u Hajduku. Svaki je identitet diferencijalne naravi pa, umjesto natjecanja u igri u kojoj ne

može pobijediti, Hajduk opstaje kao najveći hrvatski klub postajući sve ono što Dinamo nije:
1) Braća Mamić ulaznicama za 1 kunu mobiliziraju dio rezervne navijačke armije za utakmice pretkola Lige prvaka, a Hajduk lakoćom puni stadion;
2) Dinamo izmišlja tradiciju i stoti rođendan slavi na domjenku za nekolicinu odabranih u zagrebačkom HNK-u, a Hajduk stogodišnju obljetnicu proslavlja na splitskim ulicama uz grandiozni dekor;
3) Dinamom upravlja njegov izvršni predsjednik u maniri manijakalnog imperatora, dok Hajdukovi navijači i simpatizeri zahtijevaju određena prava na upravljanje klubom.

Ova tri aspekta redefiniranja identiteta Hajduka upisuju se u staru opreku Zagreba kao metropole i Splita kao periferije. Repriziranje ***Velog mista***, dugog ljubavnog pisma *gradu pod Marjanom*, rezonator je splitskog kampanilizma. Naš Hajduk – koji predviđa da navijači koji plaćaju članarinu na demokratskim izborima izaberu većinu članova Nadzornog odbora Hajduka – nastao je u tom kontekstu. Svakako je pohvalno da ljudi Hajduk s pravom doživljavaju svojim i, sukladno tome, žele utjecati na način vođenja kluba i ponašanje navijača. Revitalizacijski impuls rezultirao je projektom koji Split afirmira sportskim gradom kojem je stalo do Hajduka kao njegova simbola. Treba mu priznati integracijsku ulogu koju je odigrao u obnovi solidarnosti u regiji i nadati se da se ona neće nepovratno raspršiti izvan poljudskih tribina. Bit će lijepo ako Splićani grad u kojem žive počnu doživljavati svojim kao što doživljavaju **Hajduk**.

Problem s Našim Hajdukom leži drugdje. Nogomet je određen kapitalističkim načinom proizvodnje i kao takav usmjeren na traženje, stvaranje i reproduciranje potrošača. Uključivanje navijača u nadzor kluba, što se vidi na primjerima Benfice i Barcelone, ne znači da će navijači prestati biti potrošači, nego da će postati hiperpotrošači. Participaticija ljudi, koji više nisu dio slabo propusne navijačke subkulture, u radu kluba stvara vrijednost koju prisvajaju pojedinici na pozicijama moći. Masovno sudjelovanje stvara profitabilni spektakl koji se – u idealnoj projekciji – sastoji od nekoliko desetaka tisuća prodanih ulaznica svakog vikenda, velike zarade od televizijskih prava, sponzorskih ugovora i popratne industrije nogometnih memorabilija.

Postoji zgodan detalj koji otkriva naličje poziva na sudjelovanje u projektu **Naš Hajduk**. U skladu s lokalpatriotskim kodiranjem, proces učlanjenja u Hajduk obavlja se isključivo na šalterima svih poslovnica Splitske banke koja obećava da će "uz pravo glasa u izboru članova Nadzornog odbora kluba, članovi Hajduka ostvarivati i posebne pogodnosti pri kupnji dresova i navijačkih rekvizita, te imati prednost pri rezervaciji ulaznica za domaće utakmice." **Splitska banka** je filijala internacionalne banke **Société Générale** čija se rezidencija nalazi na *Bulevaru Haussman* u Parizu. Iz istog razloga zbog kojeg Splitska banka nikad neće biti splitska, Naš Hajduk nikad neće biti naš.@

Kunstbunker: kultura kao utočište za dušu

O nezavisnoj kulturnoj sceni u Dugoj Resi i aktivnostima udruge Kunstbunker s Nikolom Vukmanićem razgovarala je Petra Novak.

Kako bi opisao kulturnu scenu u Dugoj Resi od 1990-ih do 2000-ih. Kako je nastala udruga?
NV: Dugoreška scena gotovo da i nije postojala. Neki začeci su u biti moji konceptualni projekti, pod mojim imenom i prezimenom.
Prvo sam počeo potiho raditi izložbe u kafićima, negdje 1999. ili 2000. godine, To je bilo nekakvo propitivanje. Nigdje nema slika? Onda bih ubacio sliku, da ne stoji doma. Da ulazi u javni diskurs. Da uđe u ritual svakodnevnice nekome tko taj svijet ne poznaje i uopće ga ne interesira.
U tridesetoj godini nisam uspio upisati minhensku likovnu akademiju koju sam žarko želio upisati i shvatio sam da moram žešće raditi, i na tom sam neuspjelom primjeru jasno vidio gdje falim, gdje zaostajem. Ja sam odrastao uz što? Uz ništa. Kao klinac sam slušao da je pejzaž slika, a da je apstrakcija drljotina. Sumnjao sam u to godinama, ali nisam toliko lud i samouvjeren da bih rekao da su ti stariji pametniji ljudi bedasti. Trebao sam odrasti da bih jednog dana tu dilemu savladao i shvatio da ne trebam slikati slapove da bih slikao. I vidio sam, s trideset godina, da je problem i u tom mom okruženju, porijeklu, mjestu gdje sam odrastao, ljudima s kojima sam se družio. I onda sam jednostavno prihvatio tu odgovornost – moji susjedi i sugrađani nisu krivi što im netko ne daje pravu informaciju ili ih, još gore, zatupljuje krivom informacijom. I počeo sam djelovati.
Jedan od prvih projekata bio je Ja sam iz Duga Rese kao i veliki hrvatski umjetnik **Miroslav Šutej**. Radio sam to kao dio projekta Egzistencija prije esencije. Jer je nevjerojatno i nedopustivo da je taj čovjek iz ovog grada i da to nikome nije bitno i jako puno ljudi to ne zna. Uključio sam škole, pitao postoji li nešto što bi se referiralo na Šutejev posljednji rad,

Ljudi u redu. Škole su to napravile, a ja sam iz njihovih skulptura napravio jednu instalaciju na gradskom mostu, zaustavio promet na jedno cijelo popodne i pokušao to materijalizirati. Ako je kultura most koji spaja stvarnost i maštu, nama je kao duhovnim bićima to potrebno, moramo početi izgrađivati taj most. Inače jednostavno ne živimo. Onda sam shvatio i da nema nikakvih koncerata vrijednih spomena pa sam zamolio **Matiju Dedića** da odsvira koncert. Ne želimo da umjetnost ne bude luksuz. Kultura i umjetnost duhovna su disciplina. Da bi čovjek bio duhovno biće, mora imati utočište za dušu. Može ga imati u ljubavi, u religiji i u kulturi, umjetnosti. To su tri stvari. Kod nas su ljudi našli utočište u ljubavi i religiji, kultura je tu ono nebitno, doživljavana je kao luksuz i kao zabava. A to je neprihvatljivo.

Dakle, od građana građanima...
NV: Željeli smo stvoriti kvalitetnu infrastrukturu i omogućiti novim generacijama da odrastaju uz sadržaje koji pripadaju gradskom životu, a mi ih dosad nismo imali, kao ni generacije prije nas. Znači, mi sad imamo svi mobitele u džepu, ali stanje s kulturom isto je kao i prije trideset, četrdeset godina. Ništa se tu nije promijenilo, možda je i gore. Recimo, limena glazba ima tradiciju od 120 godina, a i ona je pred zatvaranjem. Cijela priča je počela tako da sam preuzeo odgovornost, shvatio da moram pokušati ukazati na problem da bih pomogao. Jer ja nisam imao nikoga tko je to za mene odradio. Stvari se same od sebe ne mogu pokrenuti i možda odgovori, oni koji bi trebali brinuti o tome jednostavno ne vide taj problem, nije im blisko to područje, ne interesira ih, no ja sam svojim projektima ukazivao na to. Na mjestu sam gdje se rodio grad shvatio sam da u našem gradu nikad nije održan koncert klasične glazbe. I u suradnji sa zagrebačkim kvartetom Porin organizirao sam koncert. Mislim da je to bilo 2005. ili 2006. To sam radio kao instalaciju, za mene su sve to instalacije gdje se igram momentom, za mene umjetničko djelo nije samo na platno, nego i u zraku, i u našim glavama. Taj koncert sam htio organizirati na brani, kod tvornice Pamučne industrije, tako da sam krenuo uređivati, oslikavati branu. No, na kraju, zbog obilnih kiša nisam imao sreće s vodotokom pa sam to realizirao u parku. Nakon toga, kada su vidjeli da pokušavam materijalizirati te neke moje težnje, želje da se stvari pomaknu s mjesta, nekolicina prijatelja i poznanika odlučili su da žele pomoći. Potom smo, shvativši da nema smisla da oni me samo pomažu, odlučili osnovati udrugu. Oni su se bavili muzikom, možemo raditi puno više stvari, zaključio sam. Svatko može sugerirati što treba raditi.

Radite na začetku projekta kako bi se ljudi kasnije uključili i nastavili s djelovanjem...
NV: Tako je, i da bi motivirali. Recimo, radili smo besplatan tečaj slikanja i crtanja. Angažirali bi studente likovne akademije ili akademske slikare, našli bi novac za njihov honorar, da rade s djecom. I onda smo lokalne akademske slikare pokušali motivirati, ako oni već koriste gradske prostore, osjećaju li se odgovornima da probaju barem malo vratiti društvu i zajednici, da ponekad mogu i besplatno raditi. Jednu godinu nismo uspjeli, ali druge godine smo uspjeli, jedan slikar je prihvatio sudjelovati u projektu. Onda je i on odustao, sad je taj problem opet negdje ostao, nitko ne radi više s tom djecom, sada se opet moramo uključivati. Znači, radimo tako da pokušavamo identificirati stvari koje nedostaju gradu, iako nam nužno nisu prioritet. Nama je festival (Kunstbunker Music & Art Festival, op.ur.) prioritet, zbog toga što kroz njega pokušavamo stvoriti apsolutnu infrastrukturu kulturnog razvoja grada, na svim područjima. Otvoreni smo za sve umjetničke medije i žanrove, ne želimo biti tipski festival, ne želimo biti čak ni glazbene večeri, pokušavamo biti nešto što ima glavu i rep, da ima i izvedbeni i radionički dio, događanja koja žive sa gradom, i da su ta događanja utkana u život grada. Ovo nam je četvrta godina koju radimo, imamo iskustva koliko imamo, tako da učimo iz godine u godinu. Imamo viziju što taj festival treba biti: on bi trebao postati laboratorij, rezidencija, mjesto susreta hrvatskih i europskih umjetnika, i ako se taj stručni dio počne ovdje događati,

ta razmjena između umjetnika, ovaj mali grad apsolutno će profitirati. Nakon toga će se stvoriti određena infrastruktura, baza, navika, i nove generacije će odrasti uz sadržaje koje su sastavni dio kulturne ponude. Već nam se sada javljaju mlađe generacije i pitaju mogu li se uključiti u projekte. Radi se rijetkom projektu u Hrvatskoj: na mjesto bez tradicije klasične glazbe pozvali smo vrhunsku pijanisticu, nismo ozvučili instrument i pokušali needuciranoj publici ukazati da tijekom koncerta mora biti tiha, da žamorom ne može remetiti izvedbu. I taj eksperiment je uspio. Druge je godine buka bila puno manja nego prve. No, ljudi nisu krivi što nikad nisu bili na pijanističkom koncertu. Mi smo to shvatili i bili u situaciji da to realiziramo. I usudili smo se da na tu najžešću varijantu, u javnom prostoru, gdje je ambijent bio izazov jednoj iskusnoj pijanistici. Na festivalu se konstantno postavljaju pitanja, daju odgovori, pokušava izgraditi nešto novo, i ja ću biti sretan ćemo jednog dana u sklopu festivala imati i operu i kazalište i film, jer za mene je umjetnost ideja, misao, konstrukcija koja nosi ideju i to svatko manifestira na drugi način, izražava kroz njemu blizak jezik. I zbog toga želimo spajati ljude s različitim rukopisima i različitima konstrukcijama. Umjetnik inspirira umjetnika, asocira ga na nešto.

Što je iz Kunstbunkera konkretno proizašlo kao proizvod?
NV: Kunstbunker je osnovao i započeo **Kunstbunker Music & Art Festival**. Velik projekt, prevelik za jednu osobu. Započeo sam to kao "mini-verziju" inicijative, nešto poput dnevne instalacije. Povezao sam sadržaje, pokušavao provocirati taj nedostatak kulture i postavljao pitanje treba li nam uopće. Ja znam da nam treba, no čini mi se da ljudi nisu svjesni da nam treba. Većina ih nema nikakvo mišljenje o tome. Zato se oformio tim ljudi koji je bio spreman raditi puta deset više od onoga što sam ja sam mogao raditi sam.

...festival je nosivi zid cijele priče o budućnosti?
NV: To je najveći projekt s najjasnijim dugoročnim planovima. Svi ostali projekti koji se događaju tijekom godine nadovezuju se na njega. S Institutom za suvremenu umjetnost iz Zagreba, s Jankom Vukmir, surađivali smo jer smo za građane, gradske vijećnike i gradonačelnika prije dvije, tri godine organizirali predavanje Kultura i umjetnost te njene posljedice na društvo. Kroz festival ili projekte shvaćamo koji je problem i onda tijekom godine pokušamo organizirati projekt koji se veže na njega. Mi ćemo na ovom festivalu možda locirati neki problem, potrebu, koji ćemo opet kroz neki projekt riješiti. Sada mlade – iste oni koji su pohađali ranije spomenute tečajeve - uključujemo u rad festivala. To je ispreplitanje sadržaja, oni su svi bitni jedan za drugoga. Ali sve je iz tog temelja festivala koji je žarište razvoja.

Možeš li opisati formu festivala? Pokrenut je 2009. godine i održava se svake godine, traje tri dana, uvijek u sedmom mjesecu. Fokus je na suvremenoj klasičnoj glazbi i džezu, međutim, tu je i književnost, slikarstvo...
NV: Otvoreni smo za sve umjetničke medije i nismo žanrovski ograničeni. Cilj je jednostavno spojiti ljude i ponuditi im nečiju kreaciju i talent i da to na kraju publiku ne košta ništa. Nudimo sadržaje i znamo da su neki umjetnički izvrsni, neki su tek simpatični, ali to nas ne sprječava da ih povezujemo, zato što nema visoke i niske umjetnosti. Postoji kreacija ili ne, postoji nešto interesantno ili originalno ili ne. Postoji individualac ili ga nema. Nama je interesantno spajati baš tog jakog individualca i nekoga tko to možda nikada nije htio biti. Užitak je bio spojiti mladi karlovački orkestar, koji je sudjelovao u radionici s vrhunskim profesorom i kompozitorom, **Edwardom Partykom**, direktorom odjela na jazz akademiji (u Grazu, op.ur.). I bio nam je užitak da oni sviraju na istome projektu. Bilo nam je interesantno spojiti volontere" s tim ljudima. Da ne isključujemo nikoga, nego da pokušavamo smisleno povezivati različitosti i da to ima dugoročnog smisla. Jer kad mi nemamo ništa onda je potrebno ispreplitati stvari da bismo gradili te stepenice koje nas dovode do cilja.

Kako izgledaju festivalski dani, kako je koncipiran programski i gdje je interes najveći?
NV: Cijeli projekt je praktički umjetnička instalacija. Učinili smo logičnim i realnim nešto u sredini koja u teoriji i u praksi ima vrlo male šanse za nešto takvo. Nemamo "publiku" i zato imamo apsolutnu prednost pred gradovima koji ju imaju. Naša publika nema očekivanja. Ta nerazvijenost, u smišljanju samog festivala iskoristili smo je kao prednost, imamo apsolutnu slobodu, stvaramo publiku i pokušamo stvoriti infrastrukturu za nove generacije koje će odrastati uz umjetnost i kulturu. To nam omogućava da eksperimentiramo. Da rješavamo problem kroz povezivanje krajnosti poput povezivanja naše limene glazbe s Akademijom za jazz u Grazu. Festival se održava u parku Vila ili, službeno, u Parku dr. Franje Tuđmana, koji postaje jedna velika izložba, instalacija, koja materijalizira tu težnju, tu želju za razvojem. Sluša se glazba koju nije moguće čuti u kafićima. Ljudi mogu sjediti ili šetati,uživati u izloženome potpuno slobodno. Time svim smo jednom gradskom prostoru dali drugi kontekst.

Dolazi li publika iz drugih gradova?
NV: To mi je teško reći. Ne komuniciramo dovoljno sa Zagrebom i tu se trebamo bolje organizirati kako bi ljudi znali što se tu događa. Teško je reći koliko ljudi ciljano dolazi na festival jer Duga Resa je zbog Mrežnice turistička destinacija. To je nešto svakako nismo još dovoljno počeli komunicirati kroz medije. Istovremeno, mi ćemo postati mjesto gdje netko iz Dubrovnika tko želi ići studirati u Graz može ovdje doći na besplatnu radionicu trube. Želimo što više uključiti i proširiti obrazovni dio. Tako smo prošle godine nešto slično radili s karlovačkim Big Bandom. Profesor Partyka radio je besplatno s karlovačkim Big Bandom, pokušao im je dati neko svoje znanje, što je svakako bilo jako pozitivno prihvaćeno.

Prava budućnost festivala zapravo je organiziranje rezidencijalnih boravaka nakon festivala.
NV: S vremenom želimo postati rezidencija, umjetnički laboratorij gdje će se hrvatski i europski umjetnici susretati, izmjenjivati ideje i iskustva, mjesto gdje mogu nešto naučiti.

To nije samo perspektiva Duge Rese, već i županije, regije...
NV: Apsolutno smo svjesni da realizirajući takav projekt u pomažemo svome gradu. Drago nam je ako uspijemo na državnoj razini biti bitna stvar, poput Grožnjana, no to nam nije primarno. Primarno nam je raditi na razvoju našeg grada.

U kojoj vam je onda mjeri grad partner u projektu afirmiranja kulturne scene grada?
NV: Grad nas podupire i razumije, ali ne razumije nas dovoljno dobro jer bismo se inače puno brže razvijali nego što se trenutno razvijamo. Mi bismo već sljedeće godine mogli ovdje imati dvjesto mladih umjetnika jer imamo razvijen koncept, znamo kako i znamo što i to što nudimo je interesantno svima. Imamo i prirodni resurs, rijeku Mrežnicu, dakle idealno smo mjesto za takvo događanje, za rezidenciju, mjesto susreta, svojevrsni laboratorij europskih umjetnika. A posljedica tog laboratorija trebao bi biti umjetnički festival koji bi davao građanima na uvid što se tu radi. Tu se onda rađa mnoštvo ideja jer svi sudionici postaju i kreatori. Samo je pitanje koliko je moguće time upravljati i koliko je duboko moguće takvo povezivanje i ispreplitanje.

Rekao si da vas grad razumije, ali ne dovoljno dobro. Dakle, grad vam ipak daje određena financijska sredstva?
NV: Grad nema dugoročnu kulturnu politiku i strategiju pa pokušava biti fer i svim udrugama dodjeljuje isto. Počeli smo s 35 tisuća kuna godišnje, da bi smo završili na 25 tisuća. Godinama s gradom pokušavamo komunicirati o namjeni sredstava koje dobijemo. Ne možemo vidjeti što oni vrednuju, ne znamo koji su im prioriteti.

Možeš li reći nešto više od ideji centra za mlade?
NV: Proveo sam puno vremena u Njemačkoj i fasciniran sam njihovom organiziranošću. Njemački princip takvih centara funkcionira kao dnevni boravak za mlade, ima socijalnog radnika kojeg zapošljava grad, povezuje klince iz odvojenih kvartova, motivira i potiče (na primjer, potakne skejtere da pišu gradonačelniku i traže prostor za sebe). Nitko nije prepušten samom sebi, sve ima glavu i rep. Tako sam u *Garchingu*, gradiću pokraj Münchena snimio dokumentarni film o **Profilu**, tamošnjem centru za mlade. To je zgrada u kojoj bendovi vježbaju, u svoje prostorije mogu ući 24 sata na dan, jedini je uvjet da tu prostoriju dijele s još jednim bendom. To mjesto ima kompletnu infrastrukturu za društvene aktivnosti mladih. Imaju svoj caffe, disko klub, atelje, sobe za bendove, biljarski stol, internet, kuhinju, dnevni boravak i, naravno sve je besplatno. Moraju sve držati urednim, odnosno pospremati za sobom i poštovati pravila. Imaju, ali isto tako imaju i obaveze spram toga što dobivaju i koriste. S njima netko stalno radi. Po meni to je savršen model. S kvalitetnim ljudima zaposlenima na takvom jednom mjestu mislim da bismo strašno brzo odgojili neke nove generacije s novim, drugačijim pogledima na stvari. Smatram da ne treba "izmišljati toplu vodu" kad već taj kvalitetan koncept postoji.

U gradskoj si vijećnici pustio spomenuti dokumentarac. Kakve su bile reakcije na to?
NV: Došao je gradonačelnik i dva vijećnika, i nešto građana. Budući da svi gradski vijećnici nisu došli na to predavanje, u gradu sam ostavio DVD kako bi ga baš svi pogledali i namjeravam s tim ljudima pojedinačno kontaktirati da vidim gdje i kako stojimo s tom idejom. Mislim da nema razloga da se ne počne raditi na tome, da to svima treba biti interes. I to da nemamo novaca ne može biti opravdani odgovor. Nisam odustao od toga, niti to namjeravam. Ako nitko od odgovornih neće odraditi taj zadatak o uspostavljanju Centra, a čini se neprirodnim da neće, onda mi kao Kunstbunker uzimamo zadatak i "čekamo" trenutak kada će doći generacija koja upravlja gradom, a koja će to prihvatiti.

intervju u cjelosti možete pročitati na adresi: http://kulturpunkt.hr/content/kultura-kao-utociste-za-dusu

Ekonomija u službi većine, a ne nekolicine

Walden Bello (Manila, 1945.) filipinski je političar, istraživač, pisac te priznati aktivist, borac za ljudska prava, borac protiv globalizacije... Sudjelovao je u radovima za pomoć Manili, gdje su poplave u posljednje vrijeme usmrtile više od 60 ljudi, a više od njih 360 000 je ostalo bez domova.

izvor: h-alter.hr (Periodismo Humano (Gijón)
prijevod Ronaldo Fonseca
foto outrapolitica.wordpress.com

Prenosimo razgovor s filipinskim političarom, istraživačem i piscom Waldenom Bellom

Bili ste član organizacije Greenpeace International za jugoistočnu Aziju, a Vaša je knjiga o uništavanju okoliša u Tajlandu postala vrlo poznata i dobila brojna priznanja. Kakva je veza između financijske krize i krize okoliša?
Dinamika globalizacije i kapitalizma velikim dijelom doprinosi krizi okoliša. Kad pogledamo kapitalizam u odnosu

prema prirodi, vidimo da živa priroda, uslijed privatnih interesa, postaje mrtvim proizvodom; u tom se procesu stvaraju goleme količine otpada. Financijska, prehrambena, te kriza okoliša usko su povezane s dinamikom kapitalizma i globalizacije.

U svojoj ste karijeri napisali mnogo knjiga, kao na primjer Rat za hranu. Prehrambena kriza i strukturne prilagodbe (Virus editorial), u kojoj detaljno opisujete uzroke takozvane "prehrambene krize" te mehanizme koji pridonose njenom produbljenje, kao što su strukturne prilagodbe, slobodno tržište i politike usmjerene prema zanemarivanju poljoprivrednih viškova u korist industrije. Govorimo o vezi ekonomske krize i krize okoliša, ali koja je njena veza s prehrambenom krizom?
Dvije krize čine dijelove jedne velike krize, krize globalizacije. Prehrambenu je krizu stvorila globalizacija prehrambene proizvodnje koju provode korporacije kako bi provele novu politiku u proizvodnji hrane, osobito u zemljama u razvoju. Dvije su krize, ekonomska i prehrambena, povezane politikom neoliberalizma koja šteti mnogim dijelovima društva, kao što su mali poljoprivrednici i potrošači (u slučaju prehrambene krize) te srednja klasa (u slučaju financijske krize). Najgori se trenutak dogodio u 2008, kada su cijene u samo tri mjeseca porasle za 300 posto.

FAO sada upozorava na novu prehrambenu krizu. Kako vidite tu situacije?
Da, postoji velika prijetnja. Cijene iznova rastu i klimatske promjene utječu na dinamiku proizvodnje: tu su požari, poplave... Može se uočiti ta veza o kojoj smo govorili, između krize okoliša i prehrambene krize, kao što je poljoprivredna kriza. Ne mogu predvidjeti kao će cijene rasti, ali nema sumnje da ćemo prisustvovati još jednom velikom porastu.

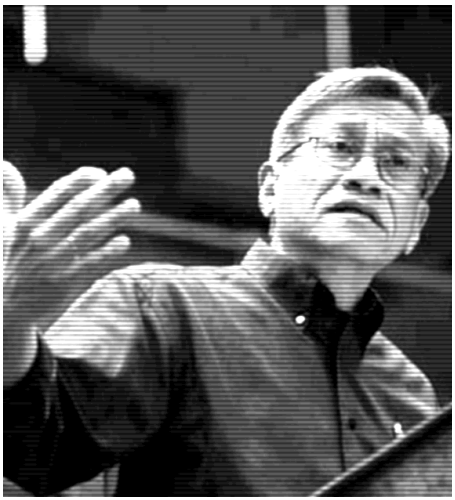
Koje je Vaše mišljenje o zajedničkoj poljoprivrednoj politici (PAC) Europske unije i o reformi koja je predviđena za sljedeću godinu?
PAC je donio jednu vrlo negativnu politiku, posebno za afričke zemlje u razvoju. Podijeljeni su veliki poticaji, čime se ide na ruku velikim proizvođačima, potaknuo se damping (uspostavljene su niže cijene no što su to troškovi proizvodnje u zemlji u koju će se izvoziti)... Liberalizacija je trgovanja dopustila da subvencionirana i jeftina govedina iz EU stiže u Afriku, uništavajući tako uzgajivače stoke iz mnogih zemalja zapadne i južne Afrike. Isto se dogodilo i sa žitaricama. Također ne vjerujem da će PAC pomoći malim europskim proizvođačima. S druge strane, još će više do izražaja doći prirodne otegotne okolnosti, s kojima se proizvođači iz zemalja u razvoju suočavaju u trgovinskoj utrci, i to sve zahvaljujući poticajima i dampingu. Poticaju su tu da pomognu velikim poljoprivrednicima, a ne malima.

Je li ekološka poljoprivreda jedno od rješenja za izlazak iz krize?
Vjerujem da jest, mnogo je bolja što se tiče okoliša i nije tako intenzivna. Pozitivna je na društvenom planu i na planu okoliša, a pogotovo što se tiče malih poljoprivrednika. Također smatram da, iako cijene ekoloških proizvoda mogu biti više, mnogo su rentabilniji što se tiče zdravlja. Mnoge korporacije uklapaju ekološke proizvode u svoje sheme: u mjeri vlastite rentabilnosti počinju se integrirati u dominantni sustav agrobiznisa. Velike su poljoprivredne korporacije jako inteligentne, posjeduju tehnologiju kojom se može podići proizvodnja, ali ništa se ne može promijeniti samo tehnologijom: promjene se moraju dogoditi i u smjeru strukturiranja proizvodnje, kako bi se postigao egalitarizam.

U knjizi izvještavate o posljedicama Zelene revolucije u Latinskoj Americi, Africi i Aziji. Osjećaju li se i dalje te posljedice?
Zelena je revolucija, uslijed opće ovisnosti poljoprivrede o kemiji, bila

svojevrsno otriježnjenje. Povećala je proizvodnju, ali je također povećala i društvene sukobe, posebice u Aziji i Indiji, gdje je zemlja oduzimana velikim poljoprivrednim posjednicima koji su bili, među ostalim, onim koji su dopustili ovisnost poljoprivrede o kemiji i tehnologiji. Zelena je revolucija, među ostalim, prouzrokovala i smanjenje broja sitnih seljaka.

U knjizi se komentira kako je "afrička poljoprivreda ilustrativni slučaj kako doktrinarna ekonomija može uništiti temelj proizvodnje na cijelom kontinentu". Jesu li oduzimanje zemljišta i špekulacije povezani?
Da, to je točno. Ne samo da je Afrika, što se tiče hrane, bila samodostatna, nego je u prosjeku izvozila 1,3 milijuna tona hrane između 1966. i 1970. Danas uvozi 25 posto hrane koju konzumira, a skoro je svaka zemlja na kontinentu uvoznik. Knjiga objašnjava kako su Svjetska banka i MMF provodili upravljanje na mikrorazini, čime su odlučivali kojim će se tempom eliminirati subvencije, koliko će se službenika otpustit te, kao u slučaju Malavija, kolike će se zalihe sjemena prodati i kome.
Danas uviđamo da zemlje imaju manjak zemljišta, da ih iznajmljuju ili kupuju od drugih zemalja kako bi proizvodile za izvoz. To je, primjerice, Katar. To je

vrlo destabilizirajuće jer poljoprivrednici iz tih zemalja, osobito mali, postaju proizvođači za bogate zemlje: zemljišna se špekulacija prevodi u financijsku špekulaciju.
Eric Hobsbawn (Doba ekstrema, 1994) je napisao da je "smrt seljaštva bila najdramatičnija promjena i najveći društveni skok druge polovice ovog stoljeća" te da nas je "zauvijek odvojila od svijeta prošlosti". Ali Vi u knjizi komentirate kako su se "seljaci oduprli u svom prostom i jednostavnom nestanku", navodeći kao najveći dokaz osnivanje pokreta Via Campesina (međunarodni pokret seljaka, op. prev.) 1993.
Da. Kako na sjeveru, tako i na jugu, poljoprivrednici i mnogi drugi pokušavaju pobjeći od hirova kapitala nanovo uspostavljajući seoske uvjete, vraćajući se polju te tražeći posao s osnovnim ograničenim izvorima, nezavisno od moći tržišta. Iskrsavanje urbane poljoprivrede, stvaranje mreža koje ujedinjuju potrošače i poljoprivrednike u određenoj regiji, itd., je ono što Jan Douwe Van der Ploegkvalificira kao pokret "reruralizacije".

Radili ste na Institute for Food and Development Policy, na Filipinima ste bili predsjednik saveza Freedom from Debt Coalition, sudjelovali ste u brojnim pokretima protiv Svjetske trgovinske organizacije, u antiglobalizacijskim susretima, u Forumu socijalista i drugim alternativnim političkim sastancima. Kakvo mišljenje imate o aktualnom španjolskom građanskom pokretu 15M?
Ima veliku važnost. U Europi je svojevrsna kriza kapitalizma, globalizacije: to je najgora kriza još od Velike depresije. Krivicom neodgovornih banaka danas imate nametanje programa štednje diljem Europe, ali prvenstveno na jugu, u zemljama kao što su Grčka ili Španjolska, gdje su se srezale mogućnosti rasta. Odgovor ljudi, pokreta Ogorčenih iOcuppy Wall Street

su vrlo pozitivni. To je tek prvi korak.

Koji su sljedeći koraci?
Ljudi shvaćaju da se moraju bolje organizirati, ne samo lokalno, nego i nacionalno i internacionalno. Moraju se povezati s drugim snagama, uključujući onima koje su bile u žiži antiglobalizacijskih pokreta devedesetih. Kako bi bili učinkoviti, potrebno je više raditi na povezivanju, ali i zadržati fleksibilnost. I Ocuppy i Ogorčeni su stvorili veliku energiju koja će otvoriti prostor organiziranjem radu i dubljem promišljanju o krizi. Posljednjih se 5 godina činilo kako je kriza samo u Europi i SAD-u te da ne pogađa Aziju, ali danas počinjemo razumijevati što znači rast kineske i indijske populacije te činjenica da Brazil opada jer postaje sve ovisniji o europskom i sjevernoameričkom tržištu. Prva je slika krize bio kolaps Wall Streeta, druga se mogla vidjeti u Europi, a treća je u činjenici da će azijske ekonomije, uključujući kinesku, u godina koje slijede započeti stagnaciju.

Vjerujete da se kriza može okončati kapitalizmom?
Nisam siguran u to pa stoga ne bih rabio te termine, ali je jasno da ne možemo nastaviti s jednakom vladavinom tržišta i korporacija, što je zapravo jedno te isto, budući da korporacije kontroliraju tržište. Vjerujem da bi se moglo govoriti o post-kapitalističkoj ekonomiji. Tržište samo po sebi ne mora nestati, jer može igrati jednu drugu ulogu (u drugom društvenom kontekstu), pridonoseći novim društvenim vrijednostima.

Ima onih koji misle da je kriza prilika za promjenu. Dijelite li to mišljenje?
Moramo premašiti neoliberalni kapitalizam kako bi bili sposobni udovoljiti potrebama naroda. Hoćemo li to novo društvo zvati socijaldemokracijom, narodnom demokracijom ili socijalizmom, to je svejedno. Važna je vizija u kojoj je tržište kontrolirano, a država igra drugačiju ulogu; civilno društvo i društveni pokreti moraju pokrenuti promjenu ekonomije koja je utemeljena na dobiti u ekonomiju utemeljenu na suradnji i potrazi za društvenim boljitkom. Ekonomija se mora promijeniti tako da služi većini, a ne tek nekolicini. Nužno je da ljudi vide važnost vrijednosti kao što su pravda, solidarnost i zajednica.

U Španjolskoj su prije koji mjesec članovi Sindikata andaluških radnika (SAT) bez plaćanja uzeli prehrambene namirnice iz supermarketa kako bi nahranili potrebite. Kako to interpretirate?
Vjerujem da će se to sve više događati. To je znak koji indicira da se stvari ne mogu nastaviti odvijati na ovaj način. Te su akcije vrlo važne u smislu mobilizacije ljudi, ali ne vjerujem da nude rješenje. Rješenje mora biti preobrazba u smislu ekonomskih struktura, to jest, promjena u proizvodnim odnosima. Ovakve su akcije simbolične, ali ne mijenjaju situaciju. Valja pomno promisliti prirodu krize, razmisliti kako ostvariti promjene, valja biti sposoban organizirati se i imati program djelovanja, realizirati globalne akcije, ne samo lokalne.

Godine 2001. primili ste nagradu Suh Sang Don, koju dodjeljuje južnokorejska nevladina organizacija, a 2003. nagradu Right Livelihood Award (poznata kao alternativni Nobel) za svoje "istaknute napore u stvaranju civilnog društva, za borbu protiv globalizacije te za ostvarivanje alternativnih praksi". Svijet treba više boraca? Jeste li optimist?
Jesam, optimist sam jer nemam drugu opciju. Nemamo drugu opciju osim borbe. Pobjeda nam nije zajamčena, ali moramo nastaviti s pokušajima, koristeći sve putove za postizanje ciljeva. Nije najvažnije stalno imati jasan uvid gdje idemo ili jesu li naše strategije najispravnije; najvažnije je biti angažiran. Normalno je griješiti. Moje iskustvo jest da učim na greškama. Najvažnije je ne počiniti istu grešku dvaput.@

Weekend Media Festival, vol.5

Prostor **Tvornice duhana Rovinj** u samom centru grada Rovinja bio je tijekom festivalskih dana mjesto okupljanja raznih faca koje nešto znače (ili bi bar htjele nešto značiti) u hrvatskom medijskom prostoru. Tako je tu bilo prepoznatljiva lica koja nam zažele "dobru večer i ugodan nastavak večeri" na domaćim televizijskim kanalima, poput **Zorana Šprajca**, **Mislava Bage**, Antonije Mandić i drugih, no uz njih na WMF-u moglo se vidjeti i razne PR stručnjake i direktore medijskih kuća.
U masi odijela, „pametnih telefona" i ulaštenih cipela, za oko mi je zapeo mali štand s mladim ljudima iz udruge **eStudent** koja je promovirala i informirala okupljene o njihovoj udruzi. U razgovoru s **Petrom Podobnik** s **Ekonomskog fakulteta u Zagrebu**, saznala sam da je udruga osnovana s ciljem povezivanja najboljih studenata **Zagrebačkog Sveučilišta** i poduzeća s adresom u Republici Hrvatskoj. Razne tvrtke daju članovima udruge zadatke i problematiku, te rok tijekom kojeg očekuju njihove prijedloge, ideje i projekte. Studenti profitiraju tako da se ističu u masi, mogu dobiti pripravništvo u struci, a kasnije i posao, dok tvrtke dobivaju selekcionirane i kvalitetne članove. Da bi se pristipilo udruzi, moraju se proći ispiti znanja, stranog jezika, pa i test inteligencije.
Više i ovoj udruzi možete saznati na http://www.estudent.hr/.
Malo više mjesta u glavnoj sali dobili su **EPH**, Story, T-Com (koji je, na oduševljenje muškaraca, prenosio utakmice Lige prvaka), a promociju je imao i kuharski tv-show Nova TV Masterchef. Uz kulinarska predavanja i natjecanja u brzinskom kuhanju, kuhari Masterchefa nisu bili jedini koji su pripremali hranu. Okupljeni su prvu večer mogli okusiti tjesteninu s tartufima, dok je idućeg dana besplatni catering za okupljene imala još jedna domaća tvrtka.
Što se glazbenog programa tiče, pretežno zagrebačku publiku zabavljali su **Pips, Chips & Videoclips**, **Rambo Amadeus** i **Partibrejkersi**. Nažalost, zbog niskih temperatura, veći se dio publike odlučio za DJ-eve u privremenom Pepermint klubu odmah pored same pozornice.
Dobro, koji je smisao ovog festivala?
Čini mi se da je najveći razlog dolaska na WMF druženje uz razmjenu iskustava, te eventualno predstavljanje kakvog novog projekta (primjerice, **VH1** je na **WMF**-u krenuo sa svojim novim programom specijaliziranim za našu regiju Balkana).
Danju svi sjede na predavanjima, u pauzama na kavama,dok je festival u večernjim satima "parada pijanstva i kiča". *Matea Lacmanović*

Ovogodišnje, peto izdanje Weekend Media Festivala, tradicionalno se održalo u prostorima bivše Tvornice duhana Rovinj u samom centru grada Rovinja. Događaj je to koji okuplja najrazvikanija imena domaćih i regionalnih medija, od tiska i radio-televizije do internetskih portala...

Prvo kampiranje Geocaching sekcije

Izletnička-geocaching sekcija karlovačkoga Centra za mlade NaGazi u Karlovcu, krenula je s aktivnostima zajedničkim kampiranjem u Sastavcima, na ušću Tounjčice u Mrežnicu

Za vrijeme izleta posjetili su i robinzon kamp u **Primišlju** kod **Slunja** te Oštarijske stanove. Nekim od sudionika/ca, to je bila prva prilika za boravak i noćenje u prirodi: Bilo je to naše prvo kampiranje, a naše odredište bilo je ušće rijeke Tounjčice u Mrežnicu u mjestu **Sastavci** kod Tounja. Upoznavanje mjesta na kojem smo tek trebali podići šatore i kampirati, nas šestero je doživjelo svatko na svoj način. Nije mi baš bilo svejedno, s obzirom na to da nikada nisam spavala u prirodi bez zaštite čvrstih zidova i još k tome u mjestu bez telekomunikacijskog signala. Činjenica da su Anamarija, Vedrana, Adrian i Roko i njegova majka bili u potpunosti angažirani oko stvaranja uvjeta za kampiranje u tzv. **Robinson kampu 'Slap'** u mjestu Sastavci pored Tounja, pokrenula je i mene. Možda je presudno bilo to što smo ubrzo nakon dolaska odlučili razbistriti um kupanjem u hladnoj vodi slapa. Nakon toga smo zajednički podigli šatore uz malo konstrukcijskih muka, naravno. Boravak na tom mjestu već je postao obećavajući.
Ono što nas je već nakon nekoliko sati nakon početka kampiranja učinilo jedinstvenom grupom, sigurno je formiranje zajedničke kuhinje po sistemu "vlaka u snijegu". Hranu svakog od nas stavili smo zajedno uz naš stol, a kasnije smo zajedno i jeli. Tijekom popodneva skupljali smo drva za logorsku vatru koju smo palili navečer i uz nju igrali društvene igre, kao npr. pogađanje ličnosti. Nakon radno ispunjenog dana, godilo je otići na počinak.
Začudio me anvanturistički duh naše voditeljice Vesne koja je svoju vreću za spavanje prostla pod vedro vebo uz logorsku vatru u vrijeme kada je na nebu bio blue moon. Iako sam bila skeptična prema dobrom snu u šatoru sve je prošlo u najboljem redu.
Svanuo je i petak, 31. kolovoza. Svima nam je godio doručak u prirodi i uz njega smo dijelili dojmove o našem prvom zajedničkom kampiranju. Još prijepodne smo sklopili šatore jer smo se bojali najavljene kiše. Vrijeme nas je potjeralo na neplanirani izlet k Anamarijinoj baki i djedu u mjesto **Oštarski Stanovi** kod Slunja. Boravak u njihovom velikom dvorištu s ljuljačkama bio je ugodan i zabavan. Tada je došlo vrijeme povratka u Karlovac.
Nikad nećemo znati jesmo li u kombiju bili dobro raspoloženi zbog uspješnog izleta ili zbog povratka s njega. Svakako se radujem sljedećem izletu."
Laura Volarić Horvat

S reggae zvijezdom **Susan Cadogan** razgovarao je **Juraj Katalenac**

Susan Cadogan: Moje srce je na Jamajci

Kako ste se „ušli“ u reggae vode? Na Wikipediji piše kako je vaša majka bila pjevačica u 50-ima. Je li vas ona potaknula na glazbenu karijeru?

- Moja majka bila je izučena sopranistica. Imala je prekrasan klasični glas i da, utjecala je na mene, iako pjevam drugačiju vrstu glazbe. Kada sam bila teenagerica, pjevala sam u crkvenom zboru, ali sam bila zainteresirana za pop glazbu. Otišla sam u studio **Lee „Scratch“ Perrya** kako bih snimila pjesmu za prijatelja i Perryu se svidio moj glas, te me pitao da odpjevam *Hurt So Good*. To je bio moj drugi snimak koji me doveo ravno do britanskih ljestica. Bila sam sretna što sam se probila tako brzo.

Vaš prvi singl zove se *Love of My Life*. Kako ste se odlučili snimiti singl?

- Snimila sam *Love of My Life* za dečka moje najbolje prijateljice, **Jerry Lewisa**. Ona je znala da volim pjevati i rekla mu je da bih mogla pjevati pjesmu koju je napisao, tako da me odveo Lee Perryu da je snimimo. Do nedavno čak nisam niti znala da je pjesma objavljena u UK. Oduvijek sam je voljela pjevati, ali prva ploča mi je «sama došla», nisam se borila da budem pjevačica, sve mi je došlo samo... Čini mi se da je tako jednostavno trebalo i biti.

Prvi singl nastao je kad vas je Lee “Scratch” Perry pozvao na snimanje. Također ste tada promijenili ime u Susan. Možete li malo više reći o odnosu s Perryem i zašto ste promijenili ime?

- Dopao mu se moj glas kad je čuo Love my life. Rekao je: *“Imaš sexy glas i Susan je mnogo više sexy ime od Anne”* (kako sam se tad zvala). Provela sam nekoliko mjeseci snimajući i stvarno sam bila oduševljena njegovim načinom rada i miksanja.

U dokumentarcu BBC-a *Reggae Britain* mnogi su britanski reggae umjetnici rekli da ne žele izdavati ploče za Trojan

Rec. zato šta ta etiketa želi samo snimati pop ili rock cover nekog hita u reggae verziji. Na albumu *Hurt So Good* imate obrade Elvis Presleyeve *In the Ghetto*, *Fever*, *Hurt So Good*. Što mislite o takvoj "politici" *Trojana*? Volite li snimati reggae covere popularnih pjesama?

- Osobno ne vidim ništa loše u preradama pjesama. Pa autori i pišu pjesme da se pjevaju! Svako ima svoj pristup nekoj pjesmi: Hurt so Good kako je pjevam potpuno je drugačija od načina kako to izvodi primjerice **Millie Jackson**.
Danas pišem i vlastite pjesme, dok je prije bilo popularno raditi reggae prerade soul noviteta. Voljela bi da ljudi snimaju i izvode obrade mojih pjesama, tu ne vidim ništa loše.

Spomenuli ste neke kontroveze oko singla "Hurt So Good". Možete li reći nešto više o tome?

Snimiila sam *Hurt So Good* za **Lee Perrya**. Lee Perry je potpisao ugovor za Trojan, ali singl je izdan za etiketu DIP i na kraju je prodan **Magnet Records**, ali u stvari pripada ipak **Trojanu**. Kada je singl bio na četvrtom mjestu top-liste BBC-a obje tvrtke i autor pjesme imali su pravne sporove koji su trajali duže vrijeme. Nisam imala ugovor s Perryem i na kraju sam potpisalva za **Magnet** koji je tvrdio da bi se trebala dogovoriti s Perryjem oko mojih prava. Na kraju taj dogovor nije završio najbolje po mene.

Koji vam je omiljeni album koji ste izdali?

Omiljeni albumk, između osam koje sam snimila, je ***Sincerely Susan*** u produkciji **Glen Adamsa** koji je nedavno umro. To je jedna easy listening ploča na kojoj se uglavnom nalaze obrade. Izdvojiti ću *At Last*, *Not one minute more* i *You belong to me*. Glen je odsvirao gotovo sve pjesme. Iako više volim snimati sa živim bubnjevima i

basom, Glen je stvarno odradio dobar posao. Također volim Perryev album, pjevala sam ga baš kako sam osjećala bez da me neko sputava, ispravlja ili ometa. Zbog toga sam s njim baš voljela raditi.

Vaše pjesme su uglavnom o ljubavi. Danas je većina reggae pjesama o vjerskim stvarima kao što su Jah Rastafarai, Zion, Babilon. Što mislite o tome?

Napisala sam i snimila više stihova s «rastafarijanskom tematikom» na posljednjem albumu 2 sides of Susan (**ARIWA**). Postoji toliko mnogo vrsta reggae glazbe i dobro je odabrati onaj koji ti stvarno odgovara: imam mekani glas i pjevam uglavnom ljubavne pjesame. Vežem se s glazbom koju izvodim, ne volim glasnu, glupu, monotonu glazbu kakva se često danas može čuti. Dobra pjesma je dobra pjesma, bez obzira kojem stilu pripadala.

Nekada ste radili kao knjižničarka. Radite li i dalje taj posao? Kako ste uspjeli kombinirati svoj posao s glazbom?

Radim u javnoj knjižnici u New Jerseyju. Zbog pjevanja sam na Jamajci četiri puta davala otkaz jer nisam mogla istovremeno raditi i baviti se

glazbom

Obzirom na vaš posao, koja vam je omiljena knjiga?

Rad u knjižnici ne tiče se samo knjiga. Ima toliko posla koji se mora napraviti da knjige budu dostupne široj javnosti. To je zahtjevan i naporan posao! Priređujem liste čitanosti, naručujem nove knjige. Volim čitati beletristiku, ljubavne priče...

I danas ste aktivni. Koliko često nastupate?

Europsku turneju radim svake godine, a povremeno nastupam i u SAD-u (poznatija sam u Europi). Ne možete stalno nastupati jer je potrebno snimati i nove materijale da i dalje bude zanimljivi slušateljima i tržištu. Snimam nove matierijale koji će uskoro biti objavljeni na etiketi ARIWA.

Cijeni li publika još uvijek stari reggae zvuk?

I te kako! Nevjerojatno je koliko čak i mlađi ljudi cijene i vole stare hitove! Dugovječnost primjerice Hurt So Good je nevjerojatna. Imam osjećaj da je to još uvijek nova pjesma.

Možete li usporediti "glazbeni business" danas i nekad? Je li se lakše "probiti danas ili je to bilo prije?

Glazba se ranije nije smatrala «businessom» (poslom) i zbog toga su trpili mnogi umjetnici.
Sad su mlađi umjetnici naučili iz starih pogrešaka koje su učinili neki od najboljih jamajkanskih umjetnika i koji nisu bili plaćeni za svoj rad. Danas je lakše uspjeti i probiti se kao reggae pjevač.

Kako vam se sviđa današnji način snimanja? Što mislite o novim tehnologijama poput CD-a, mp3 i digitalnoj tehnologiji koja se koristi u studiju?

Preferiram stari način snimanja s live bubnjevima i «živim» instrumenatima koristeći nove tehnologije za specijalne efekte i obradu zvuka. Danas makar i ne znao pjevati možeš snimiti ploču, sve se može napraviti u studiju.
Također je downloading, kopiranje i umnožavanje glazbe rezultiralo padom prodaje pa se tako 350.000 prodanih primjeraka označava kao platinasta ploča! Više volim taj stari način snimanja i distribucije glazbe, kao i stariju glazbu.

Što mislite o svim tim podžanrovima reggae koji su nastali i razvijeni kroz vrijeme. Recimo dancehall ili ragga, ili od novijih dubstep i slični elektronički eksperimenti porijeklo vuku iz reggaea i duba.

Neki noviji stilovi su briljantni i zabavni, a neki nisu. Nisam ragga fan, ali ako pjesma ima dobru vibraciju i energiju mogu je poslušati. Cijenim svakog umjetnika i njegov posao bez obzira bio to ska, rocksteady, dancehall, dub. Dub baš volim i slušati i pjevati. Previše glazbenih linija može uništiti lijepu melodiju no kao što sam već prije rekla: dobra glazba je dobra glazba. Dobro je da ima raznih glazbenih stilova.

Pratite li nove umjetnike i scenu? Bili ste na turneji s američkim ska / reggae bendom The Slackers.

Moram priznati, ne držim korak s najnovijom produkcijom, ali mislim da su **Slackers** nevjerojatan ska bend i radujem se ponovnoj suradnji s njima jer stvarno «izgaraju» na svojim nastupima

Iako danas živite u Sjedinjenim Američkim Državama posjećujete li još uvijek Jamajku?

Uglavnom sam većinu godine u Sjedinjenim Državama, a na Jamajku sa svojom obitelji svake godine idem za Božić. Tamo je moje srce.@

Specijalni dopisnik PLANet magazina iz Pule i ekspert za metalska pitanja **Darko Rajić** napravio je intervju s trenutno jednim od najboljih domaćih glazbenih izvoznih proizvoda, bendom Infernal Tenebra...

Možete li predstaviti band Infernal Tenebra?
Infernal Tenebra istarski je death band koji djeluje od 1999. godine u raznim postavama od kojih su najznačajnije one koje su obilježile određene albume. Tako je prva postava objavila danas već kultni black album "*Beneath the twilight*" 2001. godine. Godine 2003. dolaskom Darka Etingera (ex - **Forlorn Legacy**) te 2005. dolaskom Sandija Orbanića Ruskog (bubanj) stvorena je nova snaga koja je 2007. izbacila album "*The Essence Of Chaos*" koji usmjerava band prema death metal izričaju. 2009. godine dolazi Ivo Petrović (gitara) te band okreće novu stranicu u djelovanju pripremom albuma "*New Formed Revelations*" koji je 7. prosinca 2012. izdan za **Massacre Records**.

U toliko godina postojanja, promjena postave, čak i stilskih promjena, čini se da ste veoma iskreni u svojoj glazbi. Koliko metal i glazba općenito imaju utjecaj na vas kao osobe?
Mislim da na jedan način živimo metal. To je glazbeni izričaj koji nam je obilježio život na neki način, dugo je već stvaramo takvu glazbu i normalno je da smo pomalo specifični u svojim promišljanjima. Promjene postava su očito normalna stvar za band koji djeluje jednu dekadu u zemlji gdje takav band nema previše mogućnosti za proboj kako na domaće tako i na inozemno tržište. Vjerujem da smo zadržali integritet kroz godine i rasli u skladu s mogućnostima. Također je specifičnost Infernal Tenebre u odnosu na druge bandove to što su svi sadašnji i bivši članovi u jako dobrim osobnim odnosima i ponosimo se time što smo je povijest banda ispisana jednim velikim prijateljstvom i uvažavanjem.

Ne živite svi u istom gradu, a postigli ste više nego neki koji žive, kako se kaže, vrata do vrata...kako to?
Pa u biti, gledajući u globalnim razmjerima, nije *Istra* geografski strašno velika da band ne bi mogao djelovati. U bandu nas trenutno ima od Buja do Pule a nalazimo se u našem studiju pored Rovinja koji smo uspjeli skrojiti kroz godine. Imamo savršeno mjesto za probe, snimanje i općenito rad s bandom. Neki članovi banda su kroz prošlost svirali i u nekim zagrebačkim bandovima, tako da je putovanje za nas normalna pojava. Mislim da je postignuće stvar dobrog vođenja banda. Smatram da ne postoji korelacija uspješnosti nekog banda sa lokacijom obitavanja pojedinih članova, posebno u današnjem umreženom svijetu, gdje postoje vrlo uspješni bandovi čiji članovi ne žive ni na istom kontinentu.

***"*New Formed Revelations*"* *je* izašao nedavno, a s njime i službeni video uradak. Opišite nam malo proces stvaranja albuma i spota.**
Veoma smo ponosni na nedavno objavljeni album jer smo konačno napravili nešto onako kako smatramo da bi trebalo. Oduvijek nam je bio san potpisati za priznatiju izdavačku kuću, svjetski producirati album, izraditi spot itd. U biti, zato i jesmo izdali samo dva albuma prije toga i to prema DIY principu. Međutim, negdje 2009. smo osjetili potrebu i nekakvu unutarnju snagu da krenemo u projekt dizanja banda na jednu sasvim novu razinu. Krenuli smo s pisanjem pjesama, uveli neke nove elemente i pokušali ustvari napraviti temelj jedne moderne i prema budućnosti orijentirane Tenebre. Materijal smo snimali u vlasititom studiju budući da imamo adekvatnu opremu i dovoljno iskustva. Snimljen album je prošao kroz ruke **Abbey Road Studios** u UK, **Fabrika Mastering** u Sloveniji te naposljetku dospio do Jensa Bogrena (**Kreator**, Katatonia, Paradise Lost...) u **Fascination Street Studios** u Švedskoj. Svidio mu se materijal i napravio je vrhunski miks i master.
U tom trenutku smo osjetili da imamo šansu napraviti i nešto više s bandom. Krenuli smo u definiranje novog vizualnog identiteta banda. Novi logo definirao je i izradio poznati pulski umjetnik i član bivšeg metal banda **Nailed**, Mario Devčić u suradnji s dizajnericom Ksenijom Mijoković. Artwork albuma dobili smo od indonezijskog umjetnika Whendy M. Effendy koji je prilagodio Damir Mazinjanin (Bruketa & Žinić). S takvim konceptom obratili smo se poznatom dizajneru Gustavu Sazesu (**Sepultura**, Arch Enemy, Firewind...) koji je izradio finalni cover i booklet za album. Bilo nam je jasno da ćemo u jednom trenutku morati napraviti i spot, a kako nismo do sada imali prilike time se baviti, razmišljali smo i razgovarali s nekoliko potencijalnih redatelja. Na kraju se poklopilo da smo photo-session kod Deyana «Dominionart» Barića i video-shooting odradili u dahu, udarnički i bez milosti. Video uradak potpisuje Igor «Meister» Malečić i Meisterwerk productions u suradnji sa Smartcube productions. *Blood Stained Canvas* je tako postao naš prvi službeni videospot i zadovoljni smo s rezultatom.

Kako je došlo do ugovora sa Massacre Records?
Negdje po završetku snimanja albuma New Formed Revelations bilo nam je jasno da imamo materijal koji bi mogao biti na razini svjetske metal scene. Pokušali smo stupiti u kontakt s nekoliko domaćih i inozemnih agencija i prihvatili smo ponudu novonastale agencije Full Metal Service i započeli s ostvarenjem ciljeva. Put nije bio lagan i probijali smo barijere jednu po jednu dok se u konačnici naš promo CD nije našao u rukama nekoliko odgovornih ljudi iz više diskografskih kuća. Massacre nam je prvi poslao ponudu koja je bila više nego prihvatljiva i nismo dvoumili. Massacre Records je jedna od najrespektabilnijih diskografskih kuća u svijetu metal glazbe i radila je s bandovima poput **King Diamonda**, Crematory, Sinister, Legion of the Damned. Potpisali smo worldwide ugovor s njima i booking agencijom Heavy Space Agency te time zaokružili osnovne support elemente za band, label/booking/management.

Koliko je u vašem radu bitan menadžer?
Za glazbu samu nije uopće bitan menadžer, ali za rad banda nam je iznimno potreban jer nam omogućava fokus na ono osnovno

bez čega sve drugo nema smisla, a to je glazba. Uz navedeni support, mnogo smo lakše djelovati kao band. Dok smo bili demo band, sve smo sami radili uz upitne učinke, sada djeluje cijeli tim ljudi i institucija. Konačno možemo biti posvećeni onome zbog čega i postojimo, a to je glazba.

Budući da sam puno puta svjedočio vašim nastupima, znam da su to izljevi čiste metal energije. Darko je u jednom intervjuu rekao da je Tenebra bend metal fanova koji sviraju metal, i to je sve. Je li i danas tako, nakon svih godina nastupanja na svakojakim binama, od malih klubova do većih dvorana?
Svakako je to još uvijek tako, iako smo kao fanovi postali puno izbirljiviji. Ali pratimo sve novotarije i uvijek se nađe nešto dobro za slušanje i gledanje uživo. Vjerujem da smo danas puno ozbiljniji, ali ljubav prema metal glazbi je snažna.

Koliko je image bitan za ovakvu glazbu?
Iz dosadašnjeg iskustva mogu ustvrditi da je sve bitno. Band je dobar onoliko kolika mu je dobra najslabija karika. Uvijek sam se povodio za time i nastojao ispraviti i poboljšati neke aspekte banda kako bi bili na razini. Pogotovo se danas s time suočavamo jer je svjetska metal scena nemilosrdna, a konkurencija strahovita. Međutim, isto tako, bitno je imati ono nešto svoje, po čemu si prepoznatljiv.
Osobno, ne volim klaunovske oblike izražavanja, ali to je moja preferencija i preferencija banda i zbog toga smo dobili i par odbijenica od nekih diskografa. Danas im mogu zahvaliti na tome, jer mo u društvu onih koji cijene naš način izražavanja.

Poznata je činjenica da se na domaćoj sceni dosta podmeću klipovi bendovima, da je manjak jedinstva. Jeste li se susreli s time?
Naravno. Zanimljiva je činjenica da Infernal Tenebra nikad nije imala prilike nastupati pred jačim inozemnim bandovima u Hrvatskoj, dok smo istovremeno u inozemstvu znali raditi show i pomutnju na festivalima i koncertima. Neke stvari se u posljednje vrijeme mijenjaju i čini mi se da polako podmetaći klipova odlaze u povijest budući da je Hrvatska sve otvorenija i vanjsko tržište nam postaje sve bliže. To ne vrijedi samo za Infernal Tenebru već i za sve bandove i izgleda da dolazi vrijeme rada, žrtvovanja i izvrsnosti.

Kakvo je vaše mišljenje o domaćoj sceni, naravno prvenstveno u metalu, a i općenito na žestokoj sceni Hrvatske? Neki od vaših favorita?
Mislim da imamo sjajnih bandova koji su na putu da ostvare inozemne karijere. Znam da im neće biti lako, ali prilike postoje. Namjerno ne govorim o hrvatskoj sceni jer u biti mi smo jako malo tržište koje je praktički beznačajno u globalnim razmjerima. Ali malo tržište bi trebalo omogućiti fleksibinost, prilagodljivost i vjerujem da postoje prilike koje možemo kao scena ugrabiti, međutim moramo biti svijesni da je stanje scene ovisno prvenstveno o nama samima. Cijenimo i podržavamo sve naše kolege a osobno najviše volim Kryn, **Gorthaur's Wrath**, Rising Dream, Aviculariu i legendarni **Ashes You Leave**.

Situacija s touriranjem zna biti zamršena u današnje vrijeme, ljudi imaju poslove, i slično. Kako to rješavate?
Konstantno touriranje je mogućnost, a ne zahtjev. Opredjelili smo se za pojavljivanje na značajinijim svjetskim festivalima, mini tourove ili support nastup jačim etabliranim bandovima jer naprosto u ovom trenutku imamo previše radnih obaveza koji nam ne omogućavaju da se potpuno posvetimo glazbi. Ciljamo na nastupe vikendima, praznicima itd. Izrazito je teško i pomalo blesavo, krenuti na turneje iz zemlje u kojoj ljudi jedva krpaju kraj s krajem. Infernal Tenebra kao kolektiv je jako realan i prilagođavamo naše djelovanje realnosti. Label nas u tome podržava i nemamo problema.

Koji su planovi sada kad je album konačno vani?
Trenutno smo u dovršetku pregovora za dva jača festivala u proljeće 2013. a u tijeku su i dogovori za turneju po Japanu u jesen 2013. Vjerujem da će se još ponešto naći, ali u ovom trenutku ne mogu ništa konkretno potvrditi.

Je li vaša diskografska kuća Massacre potpuno uz vas i možete li ih preporučiti

mladim bendovima?
Massacre Records je jedan jako profesionalni label i imamo potpunu podršku s njihove strane, inače ne bi bili pod njima. U svakodnevnom smo kontaktu i radi se na jako visokoj razini. Naravno, kompletan način rada u cijelokupnom music businessu je jako profesionalan i mnogo učimo svakim danom. Nastojimo podijeliti naša iskustva s domaćim bandovima jer i sami nismo imali previše pomoći i znamo koliko ta pomoć znači. Mladim bandovima bih prije preporučio nekog poput Full Metal Service, koji će ih uputiti u rad (osim ako ne smatraju da su dovoljno pametni). Potpis za label takvog ranga je posljedica ispravnog vođenja banda i kvalitete, a do toga treba doći. Svaki band može biti kralj u svom selu, ali bitnije je da je konzistentan gdje god se pojavi.

Kakva su vaša iskustva s koncertima van Hrvatske i kako publika reagira na vas?
Uglavnom imamo bolja iskustva na koncertima izvan Hrvatske, nego na domaćem terenu. Mislim da smo kao band i mi promijenili neka težišta, tako da smo danas više band za gledanje i slušanje, a manje za mahnito banganje. Primjećujem da ljude više zanima sama glazba nego performance i šutke, ali takvi bandovi postoje (primjerice **Opeth** ili **Gojira** s kojima imamo nekih dodirnih točaka), a ukoliko nas tako doživljavaju, nemam ništa protiv. Trudimo se nekako izbalansirati i jedno i drugo.

Možeš li izdvojiti neku anegdotu s koncerata?
U ljeto ove godine nastupali smo na **Bloodstock Open Airu** u UK uz domaće Rising Dream i Father.
BOA je festival ranga 15000 ljudi i osjećali smo se pomalo usamljeno, sami protiv svih u jednoj tako dalekoj zemlji. Bili smo uglavnom svi zajedno i u jednom trenutku ugledali smo curu s hrvatskom zastavom i pojurili svi do nje da je upitamo odakle je (i to na hrvatskom). Cura kaže, britanka sam, bila u Londonu na Olimpijadi, vidjelala jednu jako lijepu zastavu i odlučila kupiti. Eto!

Zahvaljujem se na intervjuu i želim vam što više nastupa u 2013., a i dalje!! Nešto za kraj, možda poruka čitateljima?
Želimo zahvaliti svima na podršci i svakako poslušajte naš album «New Formed Revelations».•

Jubilarno, dvadeseto izdanje **Monteparadiso hardcore punk festivala** još jednom pokazalo je vrijednost ovog događanja ne samo u lokalnim okvirima već i na međunarodnoj razini...

I ove godine organizatori su se odlučili na trodnevni koncert na kojem je nastupilo dvadesetak imena s regionalne i europske DIY scene. To je i poveznica stilski različito usmjerenih bendova: bez obzira na razlike svima je zajednički "uradi sam" pristup, izdavanje za male, nezavisne etikete ili, u najvećoj mjeri, samostalno izdavaštvo. To i je u stvari taj pravi duh Monteparadisa koji se i nakon dvadeseht godina, unatoč izazovima, nije komercijalizirao.

Svečanosti su počele već u srijedu u prostoru tvrđave **Casoni Vecci** projekcijom dokumentarca o fenomenu pulskog hardcore punk pokreta i DJ setom u režiji **Vedrana Menige**. Znatno više ljudi već je bilo na prostoru oko vojarne Karlo Rojc koji je za potrebe festivala prenamijenjen u besplatnu camping zonu. Mnogobrojni kamperi, kombiji, ali i punkeri stoperi pristizali su već od ponedjeljka ne bi li uhvatili što bolju poziciju i minimalni hlad.

Sve je bilo spremno za pravu feštu kojoj je ove godine, prema riječima člana organizacijskog tima **Mehe**, po prvi puta doprinjeo i Grad Pula: *"Ustupili su nam veliku gradsku pozornicu. Dvadesetim jubilejom tako Monteparadiso festival zasluženo se uvrštava u redoviti ljetni kulturni program Grada Pule, rame uz rame s Pula Film Festom i sličnim manifestacijama".*

Prvu večer otvaraju domaći "buzzeri" **Nulla Osta**. Na grmljavinu dva basa

Monteparadiso 20 veliki jubilej najpoznatijeg domaćeg hardcore punk festivala

smo se već navikli no na ovako velikom stejđu nedostaju one frekvencije koje daje gitara. Kako bilo iznenađujuće mnogo ljudi gledalo je prvi bend što se razlikuje od proteklih izdanja festivala kad su tek rijetki popratili bend koji je otvarao program.
Njemački **Corrosive** simpatični su hardcore band njemačke 80's škole koje je dosta teško postaviti u neke gabarite i točno reći o čemu se tu točno radi. Vidi se da je ekipa već duže vrijeme na sceni, trude se, no za njihov nastup treba podosta strpljenja. Mnogima su bili tek pauza prije austrijskih anarcho crustera **Kurwa Aparata**.
Još jedni veterani ovakvih događanja pokazali su još jednom da kultni status ne zahvaljuju dugovječnosti na sceni: brzi hardcore zamijenili su midtempom stench corea na tragu najvećih imena žanra, **Deviated Instinct**, pa čak na trenutke i atmosferom nikad prežaljenog Hell Hammera. Početak festivala definitivno je obećavao dobru zabavu.
Zanimljivo je kako se Monteparadisu postavlja lista nastupa: za nekoga možda to i nema smisla no stilski se zaista može pronaći glazbe za svakoga, dakako, unutar DIY punka i hard corea. Mračne **Kurwa Aparata** mijenjaju raspjevani combat rockeri **Argies**.
Alfa i omega ovog benda iskusni je Argentinac *David* koji je bend okupio još davne 1984. i od tada vješto kombinirajući utjecaje punka, ska, reggae i latinskih ritmova rastura stejđeve s obe strane Atlantika.
Bend mnogi nazivaju argentinskim odgovorom na poznatiji Clash no svojom dugovječnošću i vjernošću publici i live nastupima naredali su znatno više koncerata.
Bend je nastupao već nekoliko puta na Monteparadisu, a u duhu promjena postava i ove godine David je doveo novu ekipu. Unatoč uvijek kvalitetnim kolegama ove godine pratila ga je stvarno odlična ekipa: Argies su odličan combat rock bend koji će pokrenuti i one koji svoje korijene ne nalaze u opusu **Joea Strumera** i drugova. Odličan nastup i isto takav odaziv publike kojoj očito nikad dosta "clash-a-like" zvuka.
Nakon Argies na stage se penju još jedni MP-veterani: **Murder Disco Expirience**. Za razliku od prošlih Njemaca, MDX zvuče znatno uvjerljivije i opakije. Bend je skroz u onome što radi, hardcore je mračan, emotivan i angažiran pa su i s razlogom dobili termin u samoj špici večeri.
Po mnogima najočekivanije ime prve večeri bili su britanski OI streetpunk prvaci **Hardskin**. Bend predvode Fat Bob i Johnny Takeaway i već na prvi pogled opravdavaju ime i renome benda. Hardskin drmare OI punk u stilu **Cockney Rejects**, Sham 69 i sličnih sastava, a sami članovi su vatreni navijači Millwalla, pa prema tome i privlače publiku sličnih interesa. Bilo je zanimljivo slušati kako se sa stage obračunavaju s anarcho-crusterima kojih niti ove godine nije nedostajalo: na povremena dobacivanja iz publike preporučili su šišanje dreadlocksa na "*proper haircut*", pranje i pronalaženje poštenog posla. Kako bilo, imali su svoje supportere koji su se razišli na prve taktove čeških **See You In Hell** koji su i zatvorili prvu festivalsku večer.
Ekipa se u dvorištu još malo zabavila uz francuski **Mustach karaoke show** i lagano zaputila na počinak.

Petak je...

bio dan s najviše očekivanih nastupa, počevši od talijanskih psychobilly punkera **Green Moon Sparks**: bend je imao neslavnu ulogu otvaranja druge festivalske večeri no ipak su malo po malo privukli ekipu pred stage. Lagano i plesno s vokalom na tragu **Demented Are Go** pokazali su se kao još jedan dobr izbor.
Pomalo zapostavljeni pokazali su se zagrebački **Sentence**. Očito ekipa nije pretjerano navikla na ovakav hardcore izričaj, po mnogima "premoderan" ili "pre-NYHC". Kako god, još jedno osvježenje i potvrda kako se uz punk tradiciju prati i što je novog na sceni.
Za njima je slijedio možda najočekivaniji nastup: onaj pulskih legendi **Fakofbolan** koje se i ne treba više puno predstavljati. FOB redovito na sceni naprave pravi kaos, štalu i dernek. To je bend koji vole

punkeri, hardkoraši, navijači i skinsi, svi se pronalaze u njihovim tekstovima pa nije čudno kako su se i ove godine palile baklje, redari imali pune ruke posla, a dvorište Rojca bilo tijesno od svih koji su došli zapjevati svevremenske hitove. Unatoč zamjerkama kako su se umorili, usporili i kako nove stvri nisu toliki hitovi kao one stare FOB su se pokazali kao prave zvijezde domaće scene. Zbog "tijesne satnice" skratili su set, no publika nije ostala uskraćena hitova. *Ulicom* su zatvorili gig i otvorili stage za Fistru i njegov reoformljeni **AK47**. **Fistra** se i dalje između pjesama obračunava s primitivcima, komercijalizacijom, desničarima i ostalim temama već uobičajenim anarcho-punk sastavima. Unatoč pauzi bend je uigran i nabrijan pa nikako ne propustite njihov idući nastup.

Ono što **FOB** znače na regionalnoj, to su **Bolesno Grinje** na svjetskoj grind core sceni: bend koji (pre)malo svira i koje svi željno očekuju, s prošlogodišnjim pojačanjem, Lužeom na bubnjevima usviraniji su no ikad. Novi album **Grinje! Grinje! Grinje!** opravdava svirački, produkcijski i umjetnički zvjezdani status ovih frendova. Oni koji su igrali *Doom* znaju što znači termin "unleash hell" kad izađete na sljedeći level u kome vas nesmiljeno napadaju najopasnije IT beštije. Grinje nisu virtualne nego itekako realna napast, posvemašnji atak na oči i uši. Brrrr, gitara na razini mlaznog aviona u poniranju, tutnjava basa, petardiranje duple pedale praćeno blast-beatom koje kad misliš da je dostiglo maksimum duplo ubrza i *Angerijev* growl govore o kakvom se bendu radi. Ocjena 11 od 10. Tojeto!!! Ugh, kao što bi rekao rođo **Penx**. Definitivno šampioni ove "pankerske Olimpijade".

Ove večeri svirali su još poznati njemački punk/hardcore bend **Spermbirds**, koji, doduše, zvuče bolje i modernije nego smo očekivali, ali, kao što Dule kaže, nakon Grinja više ništa nema smisla jer smo sve vidjeli. Baš tako.

subota...

Da bi ekipa ipak uspjela uhvatiti koji

sat na pulskim plažama posljednja večer pomaknuta je na 22 sata kad su sa svirkom počeli **Becouse the Bean**. Talijanska hardcore petorka u odnosu na ostale bendove je nepoznata ali su počevši od vlastitog backlinea do svirke pokazali kako Italija ima još dobrih sastava. Nastup završavaju obradom **Black Flaga** *Rise Above*. Respekt!
Aktivna Propaganda opet svira, bolji su, nabrijaniji i zabavniji nego ranije i, kao što bi neki frendovi rekli, odličan su sountrack za neku revoluciju. Tko zna?!
Za razliku od Bolesnog Grinja, njihovi suborci iz Požege, **Dislike**, grind izvlače i provlače kroz death metal štih i unatoč virtuozitetu i očiglednoj usviranosti nisu nas se dojmili kao pulske legende.
Samoborske "njujorčane" **Deafness by Noise** već smo toliko puta vidjeli kao predgrupu svim "originalnim" NYHC bendovima da je ovaj gig bio previše. Mnogi komentiraju da im uopće nije ovdje niti mjesto no kako su od početka prisutni na MP festivalskim izdanjima jasno je da su ih organizatorili htjeli i na ovom velikom rođendanu. Krmpa i društvo doista se trude zvučati i izgledati kao njihovi američki uzori i koliko im to ide od ruke/noge/žice/glasa provjerite na nekom od skorašnjih nastupa.
Zanimljivije je bilo na daskama Rojca vidjeti njemačke **Burial**. **Matko P.** nam je rekao kako je izuzetno sretan da su uspjeli dovući jedan ovakav bend u Pulu: *"Većina bendova koji sviraju ovakvu glazbu danas su na major etiketama. Burial su jedan od malobrojnih koji su ostali DIY"*. Da, doista je neočekivano bilo vidjeti frajere s bradama, flying-V gitarama i kaubojskim čizmama koji prže neku modernu inačicu brzog neocrust/screamo/post hardcorea. Neobičan bend, provjerite na njihovoj Facebook stranici ili Youtube, a najbolje naručite nešto od njihovih materijala.
Iako su Burial zaderali poput pravih headlinera prave zvijezde posljednje večeri bili su stari majstori **Antisect**. Mada su mnogi priželjkivali **Amebix** ovo je bila sasvim zadovoljavajuća alternativa: stare barabe koje briju na zeitgeist pružili su pravu dozu onog mračnog otočkog hardkora s metal uplivima. Ne radi se tu samo o **Amebix** nego očito i **Black Sabbath** uz dosta repetirajućih dijelova pa sve zvuči na trenutke industrijski deprimirajuće, a u bržim dijelovima kao Motorhead. Više nego ugodno iznenađenje. Gig zatvaraju masivnim noisewallom uz dijeljenje bedževa ekipi u prvim redovima. Odličan bend.
Festival zatvaraju britanski dub/punk/ska Inner Terrestrials što je i lagano primirilo atmosferu nakon ljutih Antisecta.
Još jedno izdanje Monteparadisa prošlo je bolje nego je većina ekipe očekivala što je razuvjerilo mnoge koji su uoči festivala komentirali neatraktivan lineup. U konačnici teško je izdvojiti neki bend i reći da su podbacili, i dalje je bilo dovoljno crusta i mrvljenja za najljuće fanove uz dovoljno street OI punka i integralnog hardcorea.
Nedjeljno jutarnje sunce koje je propisno upeklo već je do podneva rastjeralo većinu kampera iz dvorišta koji su pohitali kućama ili, pak, u nove punk pobjede. Nastavak slijedi u Zadru i Martinskoj.
Čestitke Pula hardcore punk ekipi na svom trudu, volji i ljubavi za DIY ideju. Definitivno se vidimo i dogodine. *dmc*

Viva la Pola 2012.: Pankeri bez kinte ili interesa?

Viva la Pola festival sljedeće ljeto slavi deset godišnjicu no sudeći prema reakcijama dijela publike i medija i dalje nije jasno kojoj publici se organizatori obraćaju, radi li se o punk, metal ili miš-maš roker-skom festivalu po sistemu za svakoga ponešto. Kako je bilo ove godine prvjerila je naša suradnica iz Pule, Matea Lacmanović.

Ovogodišnje, deveto po redu, izdanje pulskog festivala (punk/rock) glazbe Viva la Pola proteklo je, bar što se tiče posjećenosti, slabo.
Unatoč dvodnevnom cjelovečernjem izdanju u pojedinim je trenucima više ekipe bilo ispred Uljanika i „cugalo“, nego posjetitelja samog festivala. Izgleda da je jednodnevna ulaznica od 100 kuna, odnosno dvodnevna od 170, očito bila preskupa za obožavatelje glazbe koju stvaraju i izvode **Postolar Tripper**, **Šank**, **Živo Blato**, **One Piece Puzzle**, **Pero Deffromero**, **Hellcats** i drugi. Nije bilo puno irokeza, martensica, kože, što nas navodi na pitanje – „is punk dead?“. Naravno da nije.
Punkeri su taj vikend bili ispred terase **Uljanika**, gdje se sasvim dobro čulo glazbu, sjedjelo na pločnicima, stepenicama, ležalo na cesti i dijelilo pivo s istomišljenicima.
Ipak, dok je **Šank** bio na pozornici, malobrojna festivalska publika ispoštovala je punk tradiciju i napravila mosh/pogo u prvom redu, penjala se na

pozornicu zadavajući posla zaštitarima i pjevala zajedno s pjevačem.
Čekajući nastup **Đubriva** porazgovarali smo sa Zoltanom iz **Manntre**, koji je nestrpljivo očekivao Splićane. Rekao je kako im je album prvijenac spreman za tržište, te kako već rade na drugom albumu. Ovim albumom Manntra želi ispipati tržište i vidjeti kako hrvatska scena diše, a to su testirali raznim etno elementima u svojoj glazbi, što možete čuti u singlu *Kiša*.

Na pitanje zašto su odmah izbacili i remiksiranu verziju iste pjesme, basist nam odgovara kako nisu željeli čekati da to netko drugi napravi, već da su sami odlučili obraditi pjesmu s dub prizvukom.
Uskoro je **Đubrivo** pozdravilo Pulu i krenulo u akciju. Kako je noć odmicala, pristiglo je nešto više publike, ali daleko je to bilo od najsvjetlijih VLP dana.
Drugu večer briljirali su **Postolar Tripper**. Promovirajući novi album Čujem ja netko šuti, dotakli su se i starijih pjesama poput obrade „Nataša“, „Marijuana“, „Gradelada“, pokušavajući naučiti publiku kako se pleše na ska glazbu. Na njihovim koncertima nikad ne nedostaje zabave: ljudi su skakali, plesali, gibali se u ritmu zadarskog ska/dub/pop/rock vrtloga melodija i čakavskog narječja, pokazujući kako publiku ovog festivala ne čine samo zaljubljenici u čistu punk glazbu.
To je potvrdio bend koji je prethodio Postolarima, novosadski Pero Defformero. Neobična kombinacija narodnjaka i turbo-folk načina pjevanja i žestokih „riffova“ je pun pogodak. Publika je oduševljeno (poneko i začuđeno) pjevala s bendom.
Preporučujemo Kauboja iz Bosne koji je oduševio publiku:
„Sve ima svoj kraj, osim viršle (hrenovke, op.a.). Ona ima dva kraja.“
– rekao je predvodnik Pera u svom bijelom odijelu s pozlaćenim lancem oko vrata. Tako je završio i ovaj Viva la Pola summer revolution festival. Nadamo se boljoj posjeti iduće godine jer publika čini neki događaj, gradi karijere izvođača i – cuga ispred Uljanika. •

DIMENSIONS

Prvi **Dimensions festival** održan u i oko tvrđave **Punta Christo** u Štinjanu kraj Pule s pravom je bio "must be" događaj za sve fanove "pomaknute" elektroničke glazbe s naglaskom na modernu techno i tech-house glazbu sa svim njenim derivatima. Festival je pohodila i ekipa PLANet-magazina.

tekst i foto:
Suzana Rutnik i Domagoj Šavor

Skromno priznajem kako iza sebe imam odrađenih nekoliko festivala, no onaj koji me najviše dojmio svakako je susjedni **Exit**. Razloga je mnogo, ali kako ste svi sigurno već čuli za njega i znate kako odprilike stvari tamo funkcioniraju, a brojka od cca 200 000 ljudi svake godine i činjenica da sam se tamo pet puta vraćala je dovoljan razlog da kažem – njima se uistinu nema kaj za zamjerit!!!
Okrenimo se sada Dimensionsu prema kojem sam, iskreno, krenula sa skepsom jer iako je to engleska inačica festivala ipak se održava kod nas. Razlog sumnji bila su iskustva davno preminule **Valkane** i žalopojke lokalaca "kako su to tamo sve sami bučni narkomani te kako će se svim silama truditi to grotlo zla istjerati sa svojih prostora". Bojala sam se da će se negdje taj sveprisutni hrvatski konzervatizam i nesposobnost iskorištavanja situacije, odnosno "njegovanja zlatne koke" ipak na neki način negativno odraziti na ovaj ljetni muzički event.
Na sreću, prevarila sam se i drago mi je da su to i tamošnji lokalci shvatili... OK neki možda i malo predoslovno jer su cijene taksija vinuli do nebesa,

pa su čak i svi ti silni stranci s nevjericom gledali u lica vozača dok su izgovarali cifru i zadovoljno trljali ruke (nakon dvije-tri takve vožnje, u usporedbi s regularnim cjenikom, "taksisti" su mogli uzeti nekoliko dana godišnjeg).
Vratimo se na sam fest. Odmah u startu zamjerka na naporan i nepotrebno dosadan put do samog glavnog ulaza, točnije labirinta prolaza (svaka čast volonterima koji su raskrčili u pravom smislu riječi "džunglu" kako bi se cijeli taj prostor oko tvrđave iskoristio). Kažem "nepotrebno dosadan" jer su mogli to upotpuniti s par prodavača usputnog osvježenja što bi za sitnu paru bilo dobrodošlo! Čisto za zagrijavanje jer tamo su nas čekale astronomske (čitaj: engleske) cijene.

The Moat

Početak festivala za naše malo društvo bio je u znaku **Moat**-a. The Moat je jedan od stageva koji zrači posebnom vibrom i odzvanja jednim od boljih sound sistema na festivalu. Izduženi floor oko kojega su obavijene visoke zidine s nekoliko *delay* linija zvučnika omogućava svugdje fenomenalan doživljaj cijelog spektra muzike. No kako ništa nismo željeli prepustiti slučaju odlučili smo da je ispred stagea najbolje, što po pitanju ljudi, što po pitanju rasvjete i doživljaja kolosalnog vertikalno orijentiranog video zida.

Kako smo malo kasnili s našim dolaskom (i u zadnji čas pokupili narukvice za press) promašili smo **Scubu** i tako došli na njegovu zadnju stvar, **Prodigyev** *Out of space*. Nama koji smo delikatni s etiketama kao što je underground i slično, u startu je nakostriješila obrve, iako radi svojih lyricsa ima potencijala kao "himna" festivala, no taj osjećaj glazbe koja je nekako osobnija i uvjetno rečeno isključivija vratio je **Shackleton**. Iako mu je set bio prerijetko u low endu, s dugim melodičnim beatless dijelovima uživali smo u tribal bubnjevima, dubini glazbe i polomljenim tech ritmovima.
Doduše, nismo ni znali što će nas čekati nakon dolaska **Surgeona**, koji je po našem mišljenju, ali i po doživljajima na flooru postavio letvicu visoko i obilježio večer do samog kraja. Za razliku od Shackletona, low end je pulsirao od 1:30 sati kad je počeo sa svirkom, pa do 5 i sitno kada smo odlazili na zasluženi odmor. Vjerojatno konstantno nabijanje nekima ni nije pretjerano napeto, ali ovakvo "čišćenje" pulsirajućim zidom sirovih techno kickova nama je bilo više nego potrebno. No ezoteriju na stranu, vratimo se ostatku festivala, ili barem onome što smo mogli vidjeti kada smo s Moat-a izašli po cugu ili do wc-a.
Ono što se može reći za jedan veliki festival je zadovoljeno. Iako je bio prvi dan, sve je naizgled funkcioniralo, ljudi su bezbrižno cirkulirali, cuga se dobivala brzo, nije bilo gužve kod toaleta, a

eventualno se moglo dulje čekati za ulaz neke od floorova. Sve u svemu, mehanizam festivala radi i iz našeg iskustva ne možemo naći neku veću zamjerku. Čak i "strašenja" s raskalašenim strancima su ispala neutemeljena, a štoviše naužívali smo se pogledima na mlade posjetiteljice u zanimljivim modnim kombinacijama.
Povratkom na floor prepustili smo se čišćenju naših energetskih polja pod dirigentskom palicom birminghamskog **Surgeon**a. Moramo priznati da su svi regularni i neregularni fanovi bili zadovoljni selekcijom jer tu je (kao i obično) bilo svega.
Od industrijskih zvukova **Aphex Twina** i **British Murder Boys**, preko Surgeonovih hitova kao što su *Badger Bite* i *RADIANCE*, nekoliko acidom nabijenih traka pa sve do novog vala UK techna koji zasigurno predvode **Blawan**, **Midland** i bliska im ekipa. Sve to u kirurški preciznim miksevima i fantastičnim osjećajem za stvaranjem onih specijalnih "trenutaka" koji potvrđuju ogromno dj iskustvo.
Nakon njega nastupio je **Sigha**, čija produkcija se također može ubrojati među nove i mlade techno producente, iako nije tako kratko na sceni. Set koji je odvrtio bio je ravan s puno groova, ali s onom dozom repetitivnosti za višednevna ostajanja na flooru. Nažalost premalo je stvari koje možemo identificirati jer puno toga ne iskače van okvira, samo možemo dodati da je Sigha odradio dostojan nastavak na Surgeonov set i najbolje pripremio floor na ono što slijedi.
Blawan je po mnogima unio dašak svježine u techno unazad par godina. Njegov set nije majstorsko djelo preciznog miksanja i slaganja layera od tri ili više stvari, već onako kako smo to slušali pred desetak i više godina. Dva decka, genijalna selekcija i neka čista vibra koja se šalje prema publici. Mogli smo čuti starih hitova iz cca 2000. godine i njegove trademark stvari od kojih je sigurno najaktualnija *Why They Hide Their Bodies Under My Garage*. Trenutak kada je cijelim floorom odzvanjalo euforično ponavljanje tih stihova zasigurno je highlight večeri.
U nekoliko puta što smo izlazili van Moat-a mogu istaknuti fantastičan (tvrđi) house set **Kyle Hall**-a oko 4 ujutro. Osim toga, za oko nam je posebno zapao **Mungos** floor dok ostale, na žalost nismo, nismo uspjeli popratiti.
Nakon savršene večeri morao sam prvim jutarnjim autobusom nazad za kontinent, dok je kolegica nastavila total coverage ovog divnog festivala, tako da uskoro očekujte i drugi dio reporta uz želju i da ćemo se i sljedeće godine na Dimensions festivalu ovako dobro osjećati.

Drugi dan...

festivala započela sam s meni totalno anonimnim **Airheadom** o kojem tamo nisam uspjela ništa saznati – tek sam čula da je svima znani **Scuba** umiksao jednu njegovu stvar u svom setu.
Na početku druge večeri iznenadio me ovaj anonimni producent jer je mjuza bila nevjerojatno pogođena za tako rani dio večeri: veoma slušljiva s vrlo kratkim breakovima nakon čega je slijedio preokret, ubrzavanje i ubacivanje zvukova koji su podsjećali na životinjska glasanja tako da sam u par navrata imala osjećaj da sam u džungli.
Osim toga svi ti otkačeni Englezi oko mene obučeni u raznorazne kostime i namazani kao indijanci u jednom su me trenutku bacili u čudan trans pa sam na kratko pomislila da se nalazim na Madagaskaru. U svakom slučaju pravo osvježenje...
"Turneju" sam nastavila u sličnom ritmu, s nešto tvrđim, no i dalje izrazito plesnim **Loneom** koji je u tom trenutku Dimensionu podario nešto "šareniju" muzičku notu. Ponukana iskustvom gubljenja po florovima i želji da nikako ne propustim **Objecta**, odmah po završetku Lonea krenula sam prema jednom od većih florova nazvanom **Outside the fort**.
Outside the fort je dosta mračan i odlično ozvučen flor s atmosferom nalik na Moat, bez puno komunikacije među posjetiteljima no vidljivo zadovoljnih lica u svijetu u kojem samo oni znaju gdje se nalaze. Objekt je svojom finoćom, tvrdoćom i intenzivnošću ušao u sve pore ljudskog tijela tjerajući neprekidno na gibanje i kimanje glavom gore dolje poluzažmirenih očiju.
Plan je bio ići na **Boddiku**, no na moje veliko razočaranje zamijenio se s nekim drugim izvođačem i odradio set taman u vrijeme Objecta tako da sam se vratila u sigurnu jazbinu The Moata i tu finiširala petak uz prigodnog **Untolda**, atmosferičnim, zvukovno bogatim setom koji je bio dovoljno moćan da u zadnjim satima raspleše

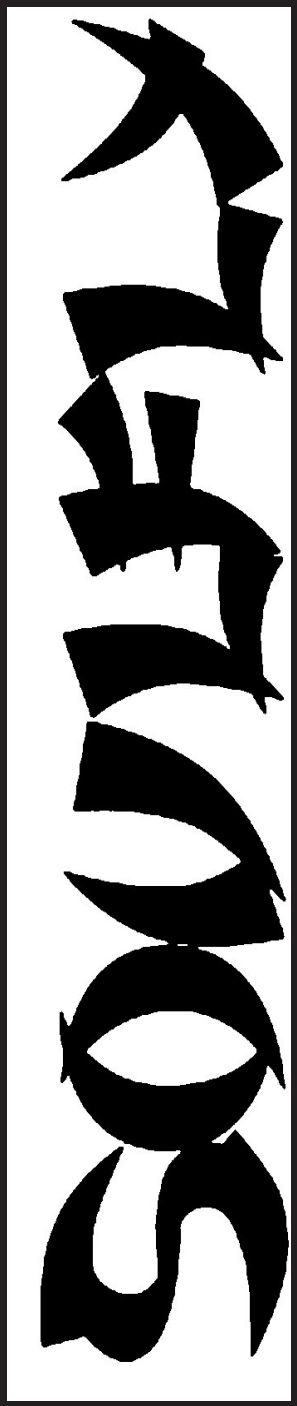

nezasitne mladiće i djevojke pritom zadržavajući se na određenim zvukovima koje je iskorištavao do krajnosti. Ocjena za ostavljanje dobrog utiska i više no prolazna.

Axel Boman otvorio je posljednju večer. U početku izgledalo je kako je uhvatio vibe, no opet bi se vratio u neke after beach zvukove. Jednostavno je nekako nedorečen. Nakon njega odlučili smo dati šansu i nekom drugom floru pa smo posjetili **Mungos Arenu** na kojoj je vibe bio totalno drugačiji – izrazito osvijetljen flor gdje se ekipa doslovno vješala po vratima i drveću... Skaču svi po zraku od sreće i divljačkog plesa uz opakog MC-a i nevjerojatno jak drum'n'bass sound!!! Tu niti nema izbora nego skakati koliko tijelo dopušta.

Naša ekipa se ipak vratila na neizbježni **The Moat** koji smo u međuvremenu, zbog ponašanja publike nazvali *Monkey floor* gdje smo uhvatili **Joela Mulla** koji nas je vratio u prošlost slušanja techna. Izrazito melodičan zvuk, s posebno elegantnom dubinom. Vrlo intimno je to odradio no cijelo vrijeme je također promatrao publiku ispred sebe i vidjelo se da isto tako uživa jer je u par navrata reagirao na svu tu masu. Inače, subota je bila i naposjećeniji festivalski dan. Obzirom da su mi vibe i logistika na festovima puno bitniji od sitnih tehničkih greškica samih izvođača nadam se da će dogodine organizatori ispraviti sitne pogreške jer je Dimensions tek rođena beba koja će od starije sestre Outlooka pobrati najbolja iskustva. Vjerujem u to i sigurno se planiram vratiti!•

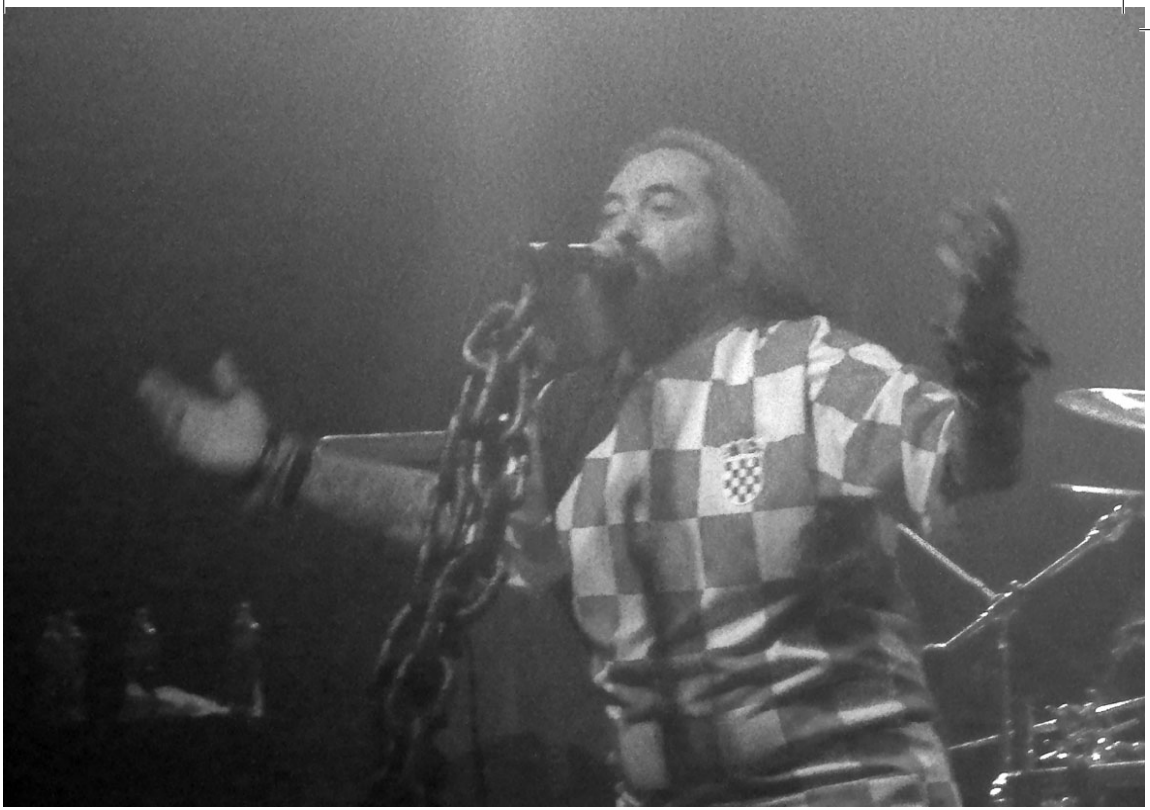

Soulfly su po treći puta nastupili u Zagrebu i bilo je potpuno jasno da će ekipa **PLANet magazina** i ovaj puta provjeriti je li stari as **Max Cavalera** još uvijek na vrhuncu zadatka...

Familija Cavalera u gostima

tekst: Adrian Vučković
foto: Roko Šikić

Teško se riječima može opisati koncert **Soulfly** u sklopu **Maximum Cavalera turneje**. Prepuna **Tvornica** mogla je uživati u jednom od boljih koncerata ove godine pa krenimo redom.
Soulfly na turneji prate dva benda: **Lody Kong** i **Incite**.
Večer je otvorio Lody Kong koji vodi Igor Cavalera. Na žalost, nismo stigli na sam početak pa tako niti mogli provjeriti Lody Kong, ali prema komentarima frendova ostavili su solidan dojam.
Drugi po redu dolazi **Incite** kojega predvodi **Richie Cavalera**. Prisutni su mogli uživati u odličnom nastupu i pritom se dobro zagrijati za Soulfly. Publika je mosh pitom i dizanjem ruku nagradila njihov nastup.
Nakon prva dva benda usljedila je stanka, za čije vrijeme publika poziva Soulfly na pozornicu. Negdje oko 22:30

na pozornicu izlazi legenda metal glazbe, Max Cavalera! Već prvim riffom pjesme *World Scum* diže Tvornicu na noge, a onaj mali mosh pit za vrijeme Incitea širi se do pola dvorane. Nakon *World Scum* slijedila je *Blood Fire War Hate*.
Na *Refuse-Resist* cijela dvorana skače u ritmu i pjeva dobro poznati refren. Od Sepulturinih pjesama još smo mogli čuti: *Arise*, *Dead Embryonic Cells* , *Troops of Doom* i *Roots Bloody Roots*.
Pjesma *Revengeance* na pozornicu dovodi cijelu obitelj Cavalera. Publika cijelo vrijeme skače i divlja, a onaj mosh pit s početka koncerta ponekad na Maxov poziv postaje circle pit. Odsvirali su i nešto metal "klasika" poput **Black Sabbatha** *Iron Man*, *Walk* od **Pantere** i *Trooper* od **Iron Maiden**.
Pred sam kraj koncerta Max odlazi s pozornice i vraća se u dresu hrvatske nogometne reprezentacije i pjeva *Eye For An Eye*.
Odlična večer i odličan koncert u prepunoj Tvornici gdje se za prigodnih 70 kuna moglo vidjeti legendarnoga Maxa i dva vrlo dobra prateća benda.•

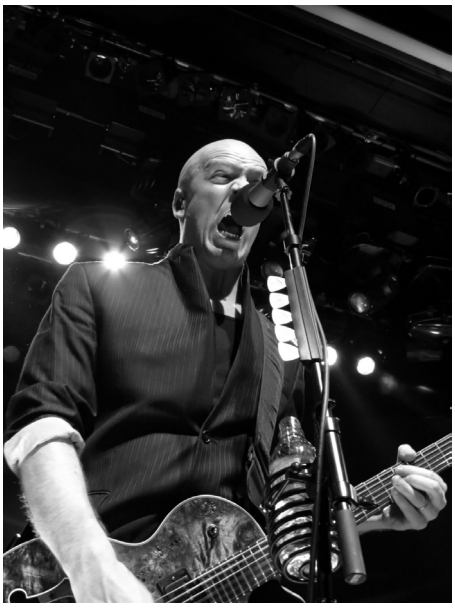
Set-lista
1. Resistance
2. World Scum
3. Blood Fire War Hate
4. Refuse / Resist (Sepultura)
5. Frontlines
6. Prophecy
7. Back to the Primitive
8. Defeat U
9. Downstroy
10. Intervention
11. Iron Man (Black Sabbath)
12. Arise / Dead Embryonic Cells (Sepultura)
13. Troops of Doom (Sepultura)
14. Territory
15. Walk (Pantera)
16. Plata o Plomo
17. Revengenance
18. Roots Bloody Roots

---

19. Jumpadafucup
20. Eye for an Eye
21. Trooper (Iron Maiden)

Devin Townsend Project i Fear Factory na europskoj turneji

Devin Townsend Project i Fear Factory na svojoj europskoj turneji 30. studenog stigli su u ljubljanski klub Kino Šiška, a dan kasnije održali i nezaboravni gig u zagrebačkoj Tvornici kulture. U Ljubljani ih je popratio Darko Rajić, a u Zagrebu Denis Mikšić.

Dan prvi, LJUBLJANA...
Petak, taj ludi petak se cijeli dan kiša nadvijala nad nas i prijetila da nam pokvari nešto što čekamo godinama...ali, sve je, ipak, bilo jaaako dobro. Kiša jedva da je pala, Ljubljana hladna i vesela, kao i uvijek, a mi spremni za koncert koji će dostojno zatvoriti ovu godinu, barem što se mene tiče.

Na žalost, zbog posla, zakasnili smo na slovenski alter rock band **ZirkuS**, koji šara od Toolovštine, pa do modernog popa...uglavnom, po onome što sam slušao na cd-u, fino zagrijavanje za hell koji slijedi.

21:00!!! Postava **Devin Townsend Projecta** izlazi na stage uz ovacije... ošišani basist i gitarist sa *ZZ Top bradama* pozdravljaju, a bubnjar sa mohawk frizuricom sjeda za stroj... a onda dolazi boss! **Devin Townsend** himself sa svojim malim dinosaurom. Stavlja ga na pedalboard, pozdravlja ga, a i mi mu kličemo! Devin je sretan, pozitivan, tu je za nas! Odmah nakon uvoda na platnu zagrmili su početni rifovi pjesme *Supercrush* s *Addicted-a:* euforija, singalong, atmosfera... Devin daje 300%, uz svu prehladu koja ga muči, a redaju se ne hitovi, već himne. Devin Townsend je čovjek koji jako dobro zna tko smo mi, publika, i tako nam se i obraća... kao svom najboljem prijatelju. Tako sam se i osobno osjećao: kao da pjeva svakom od nas posebno, kao da smo povezani u magiji zvanoj glazba... 12 pjesama, među kojima bih izdvojio *Grace*, toliko su ušli u tijelo kao energetski udar, da se nakon koncerta pivo popilo mehanički, u transu....
Ocjena 5+... Devine i bend, hvala ti za ovo predivno iskustvo!

Nakon pauze stižu **Fear Factory**. Drugi put ih gledam ove godine, i mogu napisati malo toga, jer sam na koncertu proveo malo vremena. Jednostavno, FF su za mene nekada bili svetinja, a danas kad vidim i čujem patnje u

vokalu *Burtonovom*, jednostavno mi dođe da ih nikada više niti ne poslušam. Ritam sekcija je čak i moćna, predvođena sa legendarnim *Casaresom* na gitari, čak i na back vokalima koji su bolje zvučali od glavnog. Sve u svemu, Burton djeluje donekle uvjerljivo na growl dijelovima, ali clean…uši pate. Zvuk je bio odličan… moćni sintetički apokaliptični udari, ali nedovoljno da razvale kako su to nekada znali na cd-u.

Dan drugi, ZAGREB...
Zagrebački nastup Fear Factory potpomognutih kanadskim super muzičarem Davin Townsendom očekivano je bio pravi blagdan za sve ljubitelje prog-tech-industrial metala.

Večer je otvorio hvaljeni domaći death/thrash sastav **Infernal Tenebra (pročitaj intervju u ovom broju PLANet magazina!!!)**. Očekivano, ispunili su ulogu pregrupe za stotinjak posjetitelja koji su tek počeli pristizati u Tvornicu. Bendu u CV-u ipak stoji da su dijelili stage s poznatim i utjecajnim svjetskim izvođačima.

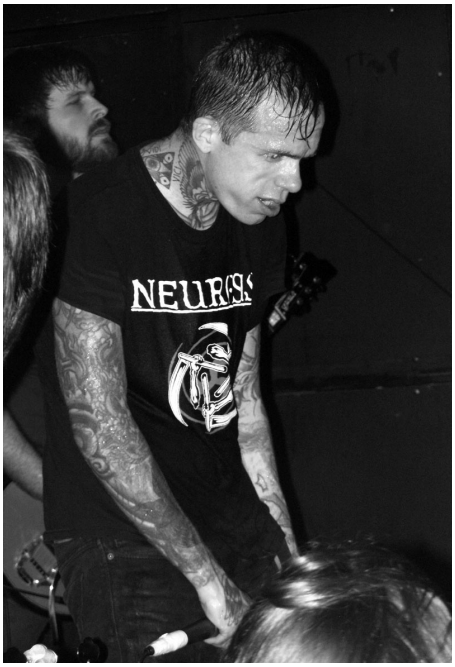
Davin Townsend Project predvodi istoimeni glazbenik kojeg se tek bolji poznavatelji teškog zvuka sjećaju kao voditelja trupe **Strapping Young Lads**. Očito je to nasljeđe dijelu moguće zainteresiranih bilo i najveći razlog zašto ne pratiti daljnju karijeru ovog kanadskog virtuoza. Ono što smo mogli vidjeti u Tvornici zaista zaslužuje i te kakvu pažnju pa je prema mnogim komentarima DTP zasjenio čak i poznatije co-headlinere.
Sam izričaj zasigurno ne bi bio tako dojmljiv da nije više do super preciznog, uigranog i moćnog pratećeg sastava koji doslovno mrvi vlastite instrumente. Tijekom giga songovi su praćeni video spotovima i/ili prigodnim vizualizacijama na velikom platnu.
Kako je nastup odmicao očito se i Davin sve bolje snalazio u prostoru zagrebačke Tvornice pa je mnogu (nepovjerljivu) puliku okrenuo na svoju stranu. Izborom najvećih uspješnica prebogate solo karijere podigao je atmosferu da bi u veliko finale ušao hitovima novijeg datuma od kojih izdvajamo ***Vampiriu***, ***Lucky Animals***, super hitčinu ***Juular***, a veličanstveni nastup završio je s ***Grace***.
Osim iznimnog talenta pokazao se kao iznimno dobar i talentiran zabavljač, nimalo nalik manijakalnom "strappingyounglad" liku. Palac gore i preporuke za idući gig. Ubuduće: slušati i gledati!!!

Unatoč publici koja je većinom došla upravo zbog njih, **Fear Factory** imali su tešku ulogu ("visoko podignutu letvicu") nadmašiti **DTP**. Od samog početka kreću praćeni baražom zatriganog bas bubnja i bar za trećinu su glasniji od prethodnog izvođača. Čak i oni kojima se nije svidio odlazak "fabrike straha" u industrial-emo vode upravo su bili i dalje zaintrigirani jednim od najupečatljivije produciranih bubnjeva u novijoj rock povijesti. Tu je, ne smijemo zaboraviti i simpatična pojava neumornog ***Dina Cassaresa***, čovjeka koji je na mala vrata ubacio japanke ("flip-flops") u obavezan ljetnji look svakog metalca koji imalo drži do sebe.
Upravo su te vokalne dionice ona nit oko koje su se i najviše lomila koplja fanova i hejtera: zbog cijele atmosfere FF su često stavljani na tron rodonačelnika nu-metala što je pravovjernim hevijanerima dizalo ono malo preostale kose na glavi. Sva sreća da su Dino, Burton i drugari preživjeli pad ovog, osobito u Karlovcu obljubljenog žanra, pa danas nastavljaju svoju petardirajuću epopeju širom "trećeg kamenčića od Sunca". Bilo kako bilo, tijekom dvadeset godina ipak nisu nadmašili **Demanufacture** LP koji je i danas rezerviran za zatvaranje giga. Dakako, gig završava sve vremenskom ***Replicom***. Sve u svemu, odlična subotnja večer odškrinula je vrata povijesti industrijskog metala i najavila nova uzbuđenja iz kanadske DTP manufakture.

Converge
Touche Amore
A Storm of Light
Močvara, Zagreb
17. 12. 2012.

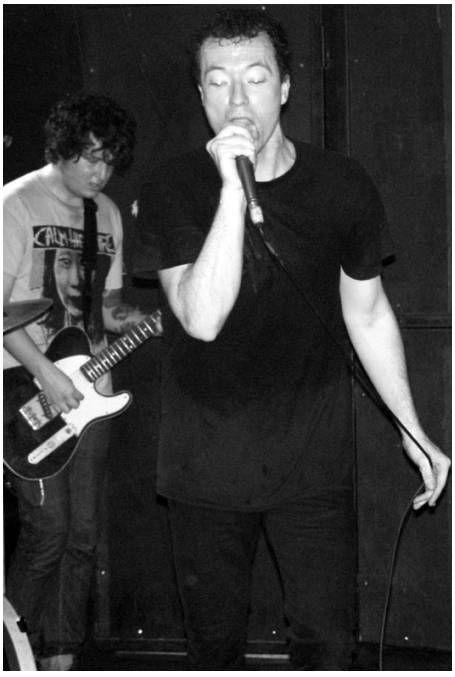
Dvije godine nakon što su zadnji put doveli zagrebačku Močvaru do usijanja, kultni američki bend Converge vratili su se na „mjesto zločina“, ovaj put promovirajući novi hvaljeni album „All We Love We Leave Behind“. Koncert najavljen još ljetos okupio je popriličan broj fanova, iako nije bio nešto posebno razvikan u medijima – ali, tko je planirao doći, taj je i znao kad, gdje i koliko košta ulaznica.

Prvotno najavljeni Talijani **The Secret** nažalost nisu nastupili, tako da je koncert počeo nešto kasnije, a otvorili su ga A Storm of Light. Kombinacija hladnog i kišnog vremena učinila je svoje tako da je bend zasvirao pred ugodno popunjenom dvoranom. **A Storm of Light** sviraju neku mješavinu doom/sludge metala koja se savršeno uklopila u vremenske uvjete vani, a oni su svoj nastup korektno odradili uz niz zanimljivih detalja (primjerice, projektor koji je prikazivao kojekakve mračne snimke iza benda, a i muški dio publike je očarala

gitaristica).
Nakon mračnih **A Storm of Light**, uslijedio je nastup **Touche Amore**. U svojih 35 minuta doslovno su napravili kaos. TA izgleda ima veliku podršku mlađe publike, tako da je stavljanje njih na turneju s velikanima Converge bio dobar potez – dosta mlađe populacije bi možda i zaobišlo bend kao Converge, no ipak su došli (barem na Touche Amore), pa usput (valjda) i pogledali što Converge ima za pokazati nakon skoro dva desetljeća postojanja.

Converge su, kao i obično, krenuli silovito i „ravno u glavu". Močvara se, kao i dvije godine prije, poprilično raspametila – stejdždajvanja i urlanja nije nimalo nedostajalo. U nastupu koji je trajao nešto više od sat vremena prošli su kroz nekih dvadesetak stvari, nešto više s naglaskom na novom albumu (Aimless Arrow, Sadness Comes Home, Trespasses, All We Love We Leave Behind…), no naravno, našlo se tu i hitova s prošlog albuma (Axe To Fall i nezaobilazna Dark Horse) te drugih u vidu Concubine, No Heroes, Heartache, Heardless, Eagles Become Vutures…

Zanimljiv detalj nastupa Convergea je ultimativna „rasplesanost", ako se to može tako nazvati pjevača **Jacoba** i ostatka benda nasuprot statičnosti gitarista Kurta. Netko je primijetio da Kurt na stejdžu stoji sa strane i solira kao neki gitarski tehničar, dok ostatak benda doslovno divlja, Jacob najviše u standardnoj tzv. *Isus – pozi*. No svatko ima svoj nastup, tako da na ovako savršeno odsviranom koncertu to nije za zamjeriti.

Koncert je završio negdje pola sata poslije ponoći i najavljivan kao hardcore fešta godine, to je definistivno i bio. Iako su Hrvatsku ove godine posjetila mnoga zvučna imena (primjerice, **Suicidal Tendencies** na Dirty Old Festivalu ili **Anti-sect** na Monteparadisu), koncert na otvorenom teško da će zamijeniti atmosferu koju nudi klub, posebno ako se radi o ovakvom bendu, s dvadeset godina „staža" i odrađenim brojem koncerata koji vjerojatno dostiže i četveroznamenkastu brojku.
tHc

Repetitor
Dobrodošli na okean

Ovog puta CD za recenziranje stiže iz **Moonlee Records**. Materijal je to benda koji je poprilično uzjogunio preostale white noise indie vitezove s kraja 80-ih i početka 90-ih, a koji su se redovito sastajali na Art&Music Festivalu.
Bez obzira na predrasude prema "omiljenim sastavima", pa tako i beogradskom **Repetitoru** CD *Dobrodošli na okean* valja preslušati više puta pa makar i niste ljubitelj zbrčkanog indie rocka, osobito kad uradci dolaze s Balkana.
Iznenađujuće dobro producirana gitara dopasti će se svakako fanovima **Jon Spencera** ili **Mudhoney**, ali može se preporučiti na cheking bradatim post stonerima i hipster-sludgerima.
Dakako, u tom slučaju prvo se mora zanemariti vokalne uzore, na prvom mjestu *Milana Mladenovića* iz **Šarlo Akrobata** faze. Da se razumijemo, Šarlo je definitvno jedan od najznačajnijih sastava jugo-rocka ali zato neka i ostanu dio neke dobre povijesti.
S vremena na vrijeme pale se i ženski vokali koji vuku na **Boye**, ali, srećom, na materjalu i dalje dominira gitara što i je glavni adut ovog mladog sastava.
Osim glazbeno, Repetiror je na drugom nosaču zvuka i tekstualno na tragu uzora iz vlastitog sokaka, dakle pomaknut i indirektan obračun sa svakodnevicom gdje se skriveno provlače društvene teme.
Album otvara odličan rif na *Devojke idu u Minhen* koji bi bio puno bolji bez vokalnih dionica uz koje bi definitivno studenti "s kraja stoljeća" drmali uznojene poluduge frizure i skakutali u kariranim košuljicama. Biću bolji je očito hommage Boyama. Album će sigurno dobro upasti na neobaveznu hipstersku *Laku zabavu*, kako se zove i predzadnji song, uz ograničene količine lakog alkohola.
Repetitor je zanimljiv bend na koji bi se mnogi mladac s kineskim *Stratom* trebao ugledati, daju dovoljnu količinu mladenačke energije, otvoreno ne koketiraju s mainstreamom a svejedno su jako hype. Usprkos pomalo iritantnim vokalima, prežvakanim uzorima i nedostatku groova govore kako nije potrebno osnovati (još jedan) cover bend da bi se "sviralo". To pokazuje i respektabilan europski tour kojim su krajem godine predstavlili "okeanski" CD.
6/10

Gužva u 16-ercu
Je ne regrette rien

Stvarno se ne sjećam kad sam posljednji puta kupio CD, pa čak ni slušao glazbu

s CD-a.CD-ove uglavnom dobijam za recenziranje pa tako je bilo i s novim izdanjem osječkih pankera **Gužva u 16-ercu *Je ne regrette rien***.

Upravo je ta mala plastična pločica upakirana u plastičnu kutijicu s dosta dobrim coverom koji prikazuje dva zamusana klinca iz nekog slavonskog predgrađa stigla u vrijeme kad su se lomila koplja oko **ACTA**-e i revidiralo potrebe i namete kojima moćni **ZAMP** pritišće sve razine, od malih trgovačkih radnji do velikih hotela i ugostiteljskih objekata. Prije nešto više od pola godine **Paolo Sfeci** je za HTV umjesto zaključka rekao da će piratizacija i internet "ako ne za dvije, onda za deset godina uništiti kreativnost hrvatskih glazbenika".

Bez Sfecija i njegovih drugara hardcore punk alter etc scena postoji na ovim prostorima već 30 godina i do danas nije propala, a po svemu sudeći niti neće. Istina da će se od te glazbe i stihova zaraditi u zanemarujućim iznosima, ali ovdje niti nije riječ o zaradi nego o glazbi i kreativnosti.
Sumnjam da o zaradi razmišljaju dečki iz **Gužve u 16-ercu** (a i ovi njihovi klipani sa covera CD-a) jer se na **Bandcampu** njihov album može kupiti za 3 EURa (a vješti pirati će ga jednostavno izripati ako već ne žele potpomoći bend koji dolazi iz punk scene. Ako se to i dogodi, bend i njihov izdavač, **Geenger records**, neće posegnuti za zakonom, odnosno za ZAMP-ovom pomoći).

Gužva u 16-ercu sa svojim melodičnim pop-punkrockom i hrvatskim tekstovima nisu mi nikad bili "omiljena šalica čaja" ali vjerujem da će među mlađim punkerima, naviklima na zvuk Green Day, **Rancid** i NOFX ovo biti zabavno. Album otvara hit numera *Mene više nema*, "statement" benda kojim se razrješavaju s prošlošću i poručuju mladim punkerima kako i njih "sve ovo čeka". Za stvar koja se besplatno (bez naknade!!!) može skinuti s *bandcampa* je napravljen solidan, znakovit i (za old punkse, dirljiv) spot. Nakon *Sebe vidim samo u raju* stiže *Zapad*, punkerska poskočica koja će sigurno izazvati bjesomučno "guranje" u prvim redovima i ljutito stiskanje šake prema svim "mrskim neprijateljima". Sljedeća stvar koju se može izdvojiti je *Misli lake, a riječi teške* koja lirički podsjeća na stihove karlovačkog projekta **Petrova Gora** ("Šleperi, cisterne…") i još je jedna špica ovog CD-a. OK je i *Kao da si tu*, neki country rock s ex-yu rock prizvukom.

Ukoliko volite lagani, melodični i nezahtjevni punk Gužva će vas sigurno razveseliti (i to prije na gigovima nego na CD-u). Ostali se ipak držite svojih mračnih crust-sludge-post-mračnjaka. **6/10**
mdc

Torpedo Hamburger
Sjenke večeri

Da bendovi imaju zbilja čudna imena potvrđuje nam i bošnjačka rock skupina Torpedo Hamburger.

Glazbena ritam sekcija skupine **Porn Pop**,

točnije Tarik i Jasmin, odlučili su otići korak dalje i pokušati nešto drugačije. Naime, njima nije cilj svirati obrade niti imati stalne članove benda, već surađivati s različitim glabenicima i tako svojim slušateljima pružiti raznovrsnost.
Nakon prvog singla *Ritual*, usljedio je i drugi pod naslovom *Sjenke večeri*, koje možete poslušati malo niže.

Tko zna, možda nam kombinacija „torpeda“ i „hamburgera“ za nekoliko godina neće zvučati čudno i iznenađujuće, već se priviknemo na nju kao i na kombinaciju „parnog“ i „valjka“, kazališta koje je prljavo, teške industrije, a da o stranim bendovima ne govorimo. Pokušajte prevesti **Red Hot Chili Peppers**, Green Day, **Napalm Death**, Whitesnake… *Matea Lacmanović*

Kvalitetni disko bend šuma Vulva meksikana...

Pa što je ovo, zapitati će se površni poznavatelji jednog od najboljih puležanskih izvoznih proizvoda, kraljeva disko treša, opanaka, brejk densa, švargle i gondole, **Kvalitetnog disko benda šuma**.
KDBŠ je side-projekt ekipe iz Pasmatersa i već čitav niz godina rasveseljava ekipu iz **Podzemlja Rojca**, ali i sladokusce i kužatore iz ostatka bivše države.
Na novom uradku ekipa odlazi korak dalje, bacaju rukavicu u lice latino-ljubavnicima i mariachi svircima, a već na drugoj stvari kreće opaki disko/tehno/lunapark dens allaround. Zaboravite *Gangam Style* jer KDBŠ zna napraviti hit (istina da to ne kuže producenti i menađeri) začudnog naslova *Olakotne busenjare*.
Ploča se vrti, a i disko kugla u istom smjeru *In de klozet*. Svakako dajte si vremena i provjerite ovaj KDBŠ, iako nema svevremenske hitove kao neki raniji CD-ovi, *Vulva Meksikana* ima onu notu, nekad se to zvalo konceptualnom pločom.
Slatka tajna se nalazi na križanju Colonije i Prodigya se neprekidnim pumpajućim disko beatom. Mračnjak je to pravi.
Na pola puta stiže još jedan izlet u tradicionalne zvuke, ovaj puta u istočnjački melos s *Rapsodijom slinave ruže*. U narodnjačkom disko tonu ostaju s hitom Tu smo ako treba. Gdje **Brkovi** spajaju heavy punk s narodnjacima KDBŠ vješto pretapaju **Bee Gees** i narodnjačko zavijanje.
Da se ne bi umorili dolazi nova killer verzija poznatog songa **Samo nebo zna**. Prema kraju atmosfera se stišava laganim reggae songom *Dok čitam budi moj život* i akapelom *Dani*.
Veseli saznanje da se KDBŠ nisu umorili pa su i ove godine na vrijeme izbacili disko-shaker koji je legao taman do praznika. Nezaobilazan materijal svakog novogodišnjeg partija koji imalo drži do sebe. Koleđice na bijele čarape i u disko.

Uz ljubav prema pravom disko zvuku Kvalitetni disko bend šuma je angažiran i u najboljoj punkerskoj praksi i ovaj album daje na free download gdje sami određujete iznos koji ćete im dati za preuzetu glazbu.

Album se može downloadati na linku: http://kvalitetnidiskobendsuma.bandcamp.com
10/10

DOPETHRONE
III

Prekapajući po blogovima sa sludge glazbom naletio sam na CD kanadskog trojca Dopethrone. Prekrasno je kako se na Bandcampu može pronaći pravih dragulja i nema uopće potrebe čekati da poznati izvođač izbaci "dugoočekivani" nosač zvuka. Još jednom **Bandcamp** podsjeća na riječi ZAMP-ovog oficira kako će download s interneta uništiti glazbu. Možda glazbeni biznis i trpi financijske štete jer se nosači zvuka slabije kupuju no na ovaj način saznajemo za svu silu novih bendova koji doslovno iz sata u sat izviru na sve strane. Jedan od takvih novih bendova je i **Dopethrone**. Band očito nazvan prema istoimenom albumu stjegonoša žanra Electric Wizard s ponosom tvrdi da su najžešći DIY trio koji dolazi iz Kanade. Osnovani su 2008.godine od kad su izbacili tri albuma, Demonsmoke 2009. godine, Dark Foil, 2011. i posljednji naslova III. Od samog početka vješto miješaju stonersku atmosferu, blues rifove i sludgersku prljavštinu. Nerijetko ih uspoređuju upravo s **Electric Wizard**, **Eyehategod**, Iron Monkey. Utjecajni *Cult Nation* govori kako su sazdani od kostiju Black Sabbatha, crust prljavštine i Motorhead daha punog viskija.

Svoju bluesersko crustersku misiju tako nastavljaju i na trećem albumu.
Zanimljivo je kako je zvuk New Orleans sludgea postao planetarno popularan unatoč različitostima podneblja iz kojih dolaze bendovi.
Tako nije čudno naletjeti na bend iz Estonije, Norveške ili Malezije koji zvuči kao da je rođen u močvarama Louisiane. Dopethrone su teški, mračni i ljuti kako to i dolikuje masnim sludgerima a na trećem LP-u razvukli su pet stvari na gotovo 40 minuta.

Album otvara *Hooked* i to s *lovecraftovskim* monologom nakon kojeg slijedi zarazni ponavljajući rif koji bi mogao bend izvući iz undergrounda. Vokal teško da će svojim vještičjim hripanjem privući ljubitelje glasovnih egzibicija, ali koga briga, **Carcass** i dalje imaju svoje fanove pa i oni mogu provjeriti što dolazi iz Montreala.

Reverb Deep traje čak deset minuta i još je dublja, sporija i teža od prethodne stvari. Bez obzira na najtežu artiljeriju Dopethrone vješto spajaju blues tradiciju s blacksabbatovskom atmosferom. Veseli činjenica da se krug ljubitelja ovakvog zvuka ipak lagano širi i gradi jednu pravu podzemnu, mračnjačku scenu koja, nadajmo se nikad i neće postati masovni hype. Dakle, glazba za usko odabrane i prosvjetljene.
Storm Reefer opet donosi jedan lijepi, zarazni, blueserski poluhitoidni rif. Uf, masnoća se cijedi iz zvučnika.
Devils Dandruff je najbrža i najkraća stvar na ploči, traje nešto manje od četiri minute i pravi je uvod u monumentalno psihodeličnog *Cult Leadera* koji kroz gotovo deset minuta ponavlja temu. Zujanje i bućkanje za kraj. Odlična ploča.

Bend možete provjeriti na internetskoj bancamp stranici: dopethrone.bandcamp.com/ gdje se može i downloadati ovaj i prethodna dva albuma
9/10

top liste

Steps [Stonebride, Loud Life Concerts]

1. **SOUNDGARDEN** - King Animal
2. **DEFTONES** - Koi No Yokan
3. **WOVEN HAND** - The Laughing Stalk
4. **NEUROSIS** - Honour Found In Decay
5. **OM** - Advaitic Songs
6. **GOAT** - World Music
7. **MARK LANEGAN BAND** - Blues Funeral
8. **VISION OF DISORDER** - The Cursed Remained Cursed
9. **CRIPPLED BLACK PHOENIX** - (mankind) The Crafty Ape
10. **UNSANE** - Wreck

DMt [PLANetmagazin.net, zidbuke]

1. **HEXIS** - XI
2. **EAGLE TWIN** - The Feather Tipped the Serpent's Scale
3. **BLACK BREATH** - Sentenced to Life
4. **DOPETHRONE** - III
5. **NAPALM DEATH** - Utilitarian
6. **WOLFBRIGADE** - Damned
7. **BOLESNO GRINJE** - Grinje! Grinje! Grinje!
8. **LAMB OF GOD** - Resolution
9. **THE SECRET** - Agnus Dei
10. **KVALITETNI DISKO BEND ŠUMA** - Vulva Meksikana... uvijek musav od ljubavi

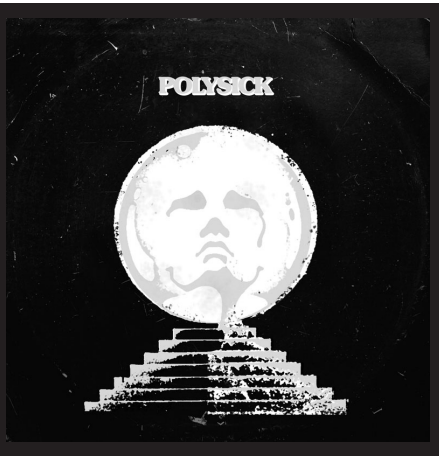

missxdoe

1. **DECLARATION** - Split w. / Sentence
2. **CONVERGE** - All We Love We Leave Behind
3. **DEBELI PRECJEDNIK** - Bruto Slavo/VBK
4. **RISE & FALL** - Faith
5. **BLACK BREATH** - Sentenced To Life
6. **DEATH BY STEREO** - Black Sheep Of American Dream
7. **GASLIGHT ANTHEM - Handwritten**
8. **KURVE - Su bolje majke EP**
9. **TRAGEDY** - Darker Days Ahead
10. **PROPAGANDHI** - Failed States

Dots [LED, Beat Svega]

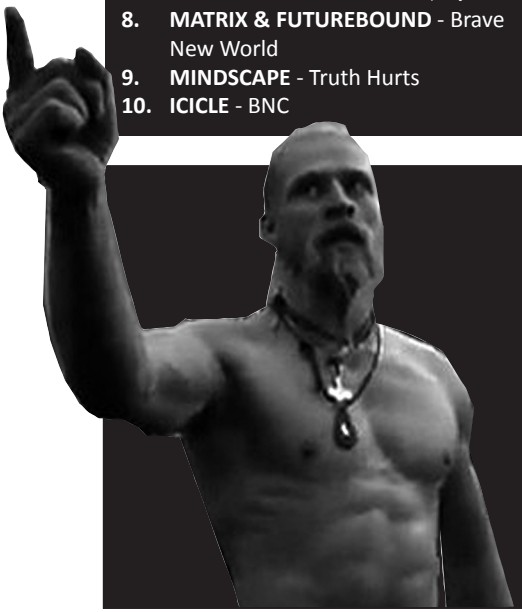
1. **POLYSICK** - Digital Native [Planet Mu]
2. **GRISCHA LICHTENBERGER** - And. IV [Raster Noton]
3. **Mr. 76ix** - Experiment Four [Skam]
4. **FORWARD STRATEGY GROUP** - Labour Division [Perc Trax]
5. **CLARK** - Iradelphic [Warp]
6. **AL TOURETTES** - Inventing [Sneaker Social Club]
7. **BLAVAN** - His He She & She EP [Hinge Finger]
8. **BORIS NOIZ** - Omniforma EP [Yellow Machines]
9. **TIPPER** - Puzzle Dust EP [Tippermusic]
10. **MPIA3** - Your Orders [R&S]

Leeks (Dirty Beatz)

1. **JUNE MILLER** - Brave Man
2. **JUBEI** - Say Nothin ft. Flowdan
3. **OCTANE & DLR** - Red Mist + VIP (ft. Subterra & Gusto)
4. **CALYX & TEEBEE** - Scavenger
5. **CALYX & TEEBEE** - Pure Gold Ft Kemo (Hostage Remix)
6. **CALYX & TEEBEE** - Elevate This Sound
7. **CAMO & KROOKED** - Menace (Mefjus Remix)
8. **MATRIX & FUTUREBOUND** - Brave New World
9. **MINDSCAPE** - Truth Hurts
10. **ICICLE** - BNC

...kao i proteklih godina donosimo glazbene ljestvice u kojima su naši suradnici odabrali što je po njihovom sudu obilježilo proteklu godinu...

all I want for Christmas

PLAN.et magazin

broj 47 / 21.12.2012.
godina XII